

INFORME 29/2024

**AJUTS A PROJECTES
CULTURALS
EN LES MODALITATS
D'APORTACIONS
REINTEGRABLES
I SUBVENCIONS
EXERCICIS 2018-2022**

INFORME 29/2024

**AJUTS A PROJECTES
CULTURALS
EN LES MODALITATS
D'APORTACIONS
REINTEGRABLES
I SUBVENCIONS
EXERCICIS 2018-2022**

Edició: gener de 2025

Document electrònic etiquetat per a persones amb discapacitat visual

Pàgines en blanc inserides per facilitar la impressió a doble cara

Autor i editor:

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Via Laietana, 60
08003 Barcelona
Tel. +34 93 270 11 61
sindicatura@sindicatura.cat
www.sindicatura.cat

Publicació subjecta a dipòsit legal d'acord amb el que preveu el Reial decret 635/2015, del 10 de juliol

ÍNDEX

ABREVIACIONS.....	7
RESUM EXECUTIU	9
1. INTRODUCCIÓ	11
1.1. ANTECEDENTS I CARACTERÍSTIQUES DELS AJUTS.....	11
1.2. CONTEXT: EMPRESES CULTURALS A CATALUNYA.....	16
1.3. MARC NORMATIU.....	18
1.4. DADES CLAU DELS AJUTS	19
1.5. TREBALLS DE CONTROL	20
2. ABAST I METODOLOGIA.....	21
2.1. OBJECTE I ABAST.....	21
2.2. METODOLOGIA	21
3. CONCLUSIONS	22
3.1. EN RELACIÓ AMB L'IMPORT DESTINAT A AQUEST INSTRUMENT I LES CARACTERÍSTIQUES DELS PROJECTES FINANÇATS.....	22
3.2. EN RELACIÓ AMB SI EL DISSENY DELS AJUTS EN LA DOBLE MODALITAT D'APORTACIONS REINTEGRABLES I SUBVENCIONS S'AJUSTA A LA NORMATIVA VIGENT, S'EMMARCA EN UNA ESTRATÈGIA PREDEFINIDA I FOMENTA LA INDEPENDÈNCIA DE LA SUBVENCIÓ, INCENTIVANT UNA CULTURA MÉS EMPRESARIAL	23
3.3. EN RELACIÓ AMB SI EL SISTEMA D'AJUTS EN LA DOBLE MODALITAT D'APORTACIONS REINTEGRABLES I SUBVENCIONS ESTÀ ACONSEGUINT FINANÇAR PROJECTES SÒLIDS I VIABLES	25
4. RECOMANACIONS.....	26
5. RESULTATS DE LA FISCALITZACIÓ	27
5.1. QUIN HA ESTAT L'IMPORT DESTINAT A AQUEST INSTRUMENT I QUINES SÓN LES CARACTERÍSTIQUES DELS PROJECTES FINANÇATS?.....	27
5.1.1. Quin ha estat l'import destinat als ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions en el període 2018- 2022 i el nombre de projectes finançats i de beneficiaris, per anys i per àmbits culturals?.....	28
5.1.2. Quines són les característiques dels projectes i de les empreses beneficiàries per àmbits culturals?.....	31

5.2.	EL DISSENY DELS AJUTS EN LA DOBLE MODALITAT D'APORTACIONS REINTEGRABLES I SUBVENCIONS S'AJUSTA A LA NORMATIVA VIGENT, S'EMMARCA EN UNA ESTRATÈGIA PREDEFINIDA I FOMENTA LA INDEPENDÈNCIA DE LA SUBVENCIÓ I INCENTIVA UNA CULTURA MÉS EMPRESARIAL?	35
5.2.1.	En quina mesura el disseny dels ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions s'ajusta a la normativa vigent en matèria de subvencions?	36
5.2.2.	El sistema d'aportacions reintegrables s'emmarca en una estratègia predefinida i compta amb objectius quantificables, actuacions i indicadors per monitorar-ne el seguiment i l'avaluació?	40
5.2.3.	Aquests ajuts fomenten en les empreses culturals la independència de la subvenció i incentiven una cultura més empresarial?.....	41
5.3.	AQUEST SISTEMA D'AJUTS ESTÀ ACONSEGUINT FINANÇAR PROJECTES SÒLIDS I VIABLES?	43
5.3.1.	Els ajuts sota la forma d'aportacions reintegrables i subvencions impulsen projectes culturals amb capacitat econòmica i perspectives de mercat?.....	43
5.3.1.1.	<i>Valoració dels projectes i determinació de la quantia de l'ajut</i>	44
5.3.1.2.	<i>Viabilitat i resultat dels projectes finançats</i>	47
5.3.2.	En quina mesura els sistemes i procediments de gestió de l'ICEC asseguren la idoneïtat dels projectes i empreses que reben les aportacions reintegrables de cara a aconseguir els objectius desitjats?	59
6.	ANNEXOS	60
6.1.	BASES REGULADORES	60
6.2.	TEORIA DEL CANVI	62
6.3.	GLOSSARI	62
6.4.	EXEMPLE FICTICI DE VALORACIÓ D'UN PROJECTE I DE DETERMINACIÓ DE L'AJUT CONCEDIT	64
6.5.	DETALL DE LES DADES RELLEVANTS DELS ÀMBITS PER ANYS	65
7.	TRÀMIT D'AL·LEGACIONS	67
7.1.	AL·LEGACIONS REBUDES	68
7.2.	TRACTAMENT DE LES AL·LEGACIONS	82
	APROVACIÓ DE L'INFORME	82

ABREVIACIONS

AR	Aportació reintegrable
ICEC	Institut Català de les Empreses Culturals
ICF	Institut Català de Finances
LGS	Llei 38/2003, del 17 de novembre, general de subvencions
M€	Milions d'euros
PES	Pla estratègic de subvencions
TAIS	Tramitador d'ajuts i subvencions

RESUM EXECUTIU

Els ajuts a projectes culturals en les modalitats d'aportacions reintegrables i subvencions són un tipus d'ajuts atorgats per l'Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC) per al finançament de projectes culturals. La seva característica principal, que els diferencia d'altres ajuts, és que tenen una part anomenada aportació reintegrable, que el beneficiari ha de retornar en la seva totalitat i no merita interessos, i una part de subvenció que s'ha de retornar en funció dels ingressos obtinguts per l'explotació del projecte subvencionat.

Els ajuts s'atorguen en règim de concurrència i els és aplicable la normativa en matèria de subvencions i es regulen de forma específica en les bases i en les convocatòries que aprova l'ICEC.

L'objectiu principal de la fiscalització és concloure si els ajuts a projectes culturals en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions són un instrument eficient i eficaç per assolir els objectius de contribuir a finançar projectes sòlids i viables i d'incrementar l'autonomia financera de les empreses culturals en relació amb els instruments de suport de l'Administració Pública.

El treball ha inclòs una anàlisi dels imports atorgats i retornats en el període 2018-2022, de les característiques dels projectes i dels beneficiaris, de les bases de les convocatòries, de com s'insereixen aquests ajuts en l'estratègia del Departament de Cultura, del procediment de concessió, del resultat dels projectes finançats, del sistema de gestió dels ajuts, del sistema de retorn i dels imports retornats.

En el període 2018-2022 es van atorgar ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions a 600 projectes culturals de 131 beneficiaris per 52,91 M€, dels quals el 23,95% correspon a subvenció. L'import atorgat va cobrir de mitjana un 59,11% del pressupost dels projectes.

El reduït nombre de beneficiaris respecte a la població objectiu, la recurrència en l'ús dels ajuts d'aquests beneficiaris i alguns elements del seu disseny fan que hi hagi marges de millora en l'eficàcia i l'eficiència d'aquests ajuts a projectes culturals.

El 47,58% dels projectes liquidats a 31 de gener del 2023 havien retornat la totalitat de l'ajut i el 52,42% restant de projectes liquidats no ho havien fet, d'acord amb l'aplicació de les condicions de l'ajut. De l'import total concedit de subvenció, 6,34 M€ s'havien retornat 2,55 M€, que equivalen al 40,22% de la subvenció atorgada.

La regulació d'aquests ajuts té alguns elements que no s'ajusten totalment a la normativa vigent en matèria de subvencions.

Els plans estratègics de subvencions i els programes pressupostaris en què s'inclouen aquests ajuts no tenen definits objectius específics en relació amb aquest instrument ni inclou-

uen només indicadors de caire pressupostari o d'execució, però no hi ha cap indicador vinculat a resultats.

El disseny dels ajuts fa que el no retorn de la subvenció actuï no només com una cobertura de pèrdues sinó com un assegurament de beneficis. Si es considera que el retorn complet de la subvenció és un indicador de l'èxit del projecte, el sistema d'ajuts finança projectes d'èxit en aproximadament la meitat de les ocasions. Si el disseny del sistema d'ajuts no permetés que existissin projectes amb beneficis per a l'empresa i a la vegada subvenció no retornada, la taxa d'èxit segons l'indicador esmentat augmentaria, especialment en l'àmbit de la música. Addicionalment, això suposaria un augment de la subvenció retornada i, per tant, un menor cost net de l'instrument.

Es fan 7 recomanacions referides a la revisió dels plans estratègics de subvencions per incloure-hi objectius específics i operatius i indicadors referits als ajuts fiscalitzats; a la revisió del disseny dels ajuts, especialment del sistema de retorn; a la simplificació de les bases per fer-les menys complexes; a l'establiment d'un sistema de seguiment per analitzar els resultats dels projectes; a l'anàlisi de les causes que poden estar motivant que aquests ajuts arribin a un nombre reduït d'empreses, i a l'anàlisi conjunta d'aquest instrument amb altres instruments equivalents per evitar solapaments i buscar les complementaritats.

1. INTRODUCCIÓ

La Sindicatura de Comptes, com a òrgan fiscalitzador del sector públic de Catalunya, d'acord amb la normativa vigent i en compliment del seu Programa anual d'activitats, ha emès aquest informe de fiscalització operativa dels ajuts en forma d'aportacions reintegrables i subvencions atorgats per l'Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC) en el període 2018-2022. En el marc de l'auditoria operativa s'han revisat determinats aspectes de compliment de disposicions normatives en matèria de subvencions en relació amb el disseny dels ajuts.

1.1. ANTECEDENTS I CARACTERÍSTIQUES DELS AJUTS

L'ICEC és una entitat de dret públic que va ser creada per la Llei 20/2000, del 29 de desembre. Té personalitat jurídica pròpia, està adscrita al Departament de Cultura i el seu objecte és impulsar la creativitat artística i la producció, la distribució i la difusió de continguts culturals mitjançant el desenvolupament de les empreses culturals, i fomentar el consum cultural i l'ampliació de mercats per a la cultura catalana.

L'ICEC té, entre d'altres, l'objectiu de millorar les condicions dels creadors i professionals de la cultura i incrementar la producció cultural catalana mitjançant la competitivitat de les empreses culturals.

La Llei 20/2000 estableix que l'ICEC pot impulsar línies d'ajuts que tinguin la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions, per al desenvolupament de les empreses culturals. L'aportació reintegrable s'ha de reintegrar en la seva totalitat i no merita interessos. Respecte a la modalitat de subvenció, s'ha de retornar en funció dels ingressos obtinguts per l'explotació del projecte subvencionat en un període de temps determinat, sens perjudici de les causes de revocació que preveuen les bases. La concreció dels criteris de retorn es fixa en la resolució d'atorgament. Per tant, un cop finalitzat el període per a l'execució del projecte, en el marc de l'ajut concedit, l'aportació reintegrable s'ha d'haver tornat en la seva totalitat, mentre que la subvenció es pot haver tornat en tot o en part o no haver retornat cap import, depenent dels resultats del projecte.

Les aportacions reintegrables (AR) van néixer l'any 2001 per al finançament inicial de projectes culturals que tinguin una voluntat clara de rendibilitat i d'inserció en el mercat de béns i serveis culturals, amb una proposta econòmicament viable en un termini màxim de 3 anys. L'any 2009 es van crear els ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions.

Les empreses poden sol·licitar acollir-se només a la modalitat d'aportació reintegrable o a la modalitat d'aportació reintegrable i subvenció, però no poden sol·licitar acollir-se ni ser beneficiàries únicament de la modalitat de subvenció.

Les empreses que sol·liciten els ajuts han de tenir solvència econòmica¹ i tècnica contrastada i participar a risc en el projecte objecte de l'ajut.

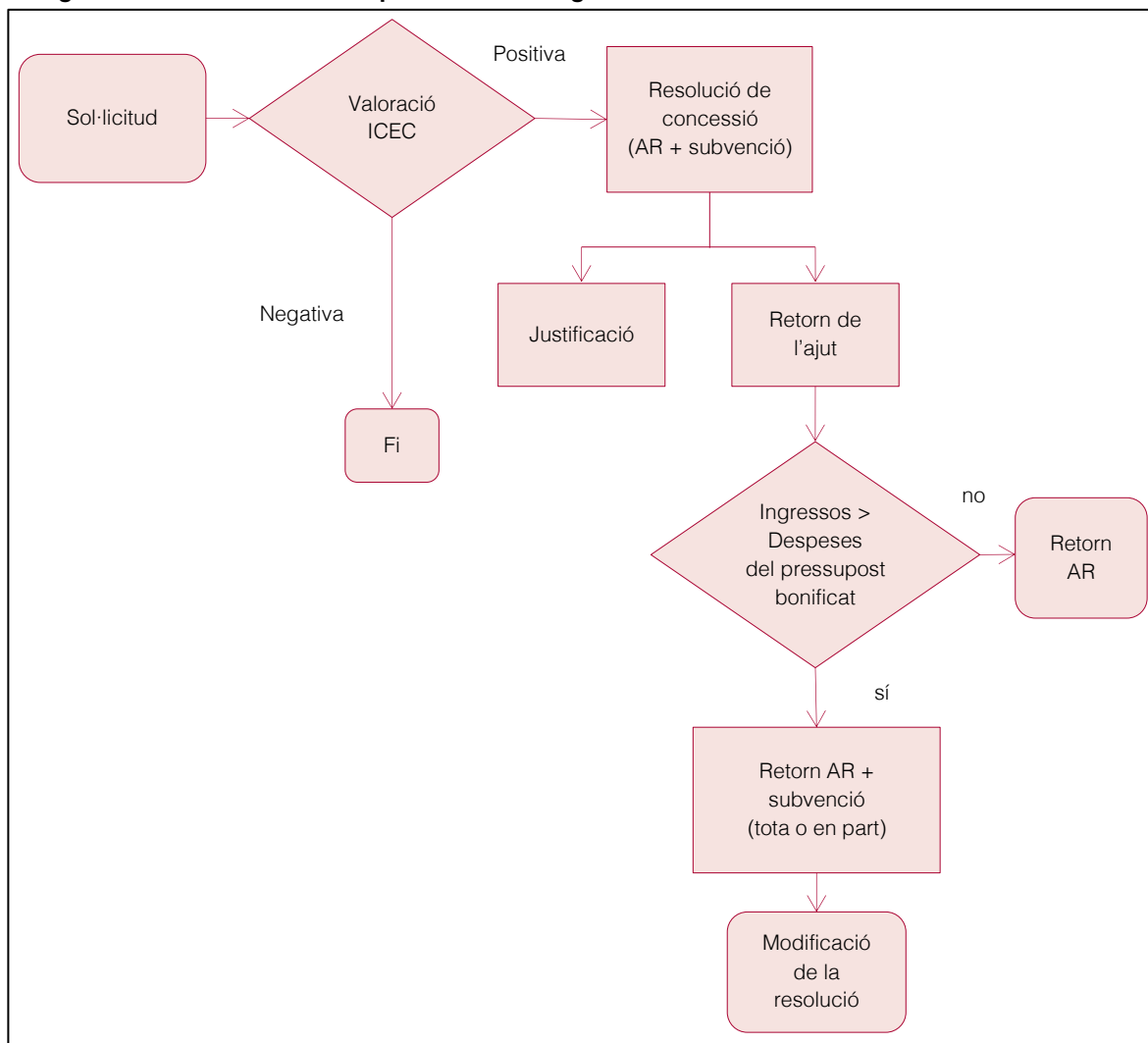
La concessió d'aquests ajuts en el període 2018-2022 es regeix per les bases específiques vigents per a les 6 línies següents (en l'annex 6.1 es detallen les resolucions que aproven les bases específiques de cada tipus d'ajut):

- Plans de distribució de llargmetratges cinematogràfics
- Festivals o cicles musicals
- Projectes i plans editorials
- Projectes de l'àmbit dels videojocs
- Distribució i explotació d'espectacles
- Línia genèrica d'ajuts a projectes culturals, que inclou ajuts no previstos en les línies anteriors, entre altres, ajuts a les arts visuals i a la cultura digital, ajuts a la producció d'arts escèniques (teatre, circ, dansa), ajuts a projectes editorials singulars (edicions d'obres de luxe, de bibliòfil, col·leccions que es comercialitzen de manera periòdica) i ajuts a festivals o cicles musicals amb un pressupost inferior a 500.000 €.

Els ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions es vehiculen mitjançant 2 convocatòries públiques anuals en règim de concurrència competitiva per a totes les línies d'ajut dels diferents àmbits culturals a excepció de la línia genèrica de projectes culturals, per a la qual hi ha una única convocatòria en règim de concurrència no competitiva.

En els diagrames següents es resumeixen els aspectes principals d'aquest instrument i en l'annex 6.2 es pot consultar la teoria del canvi:

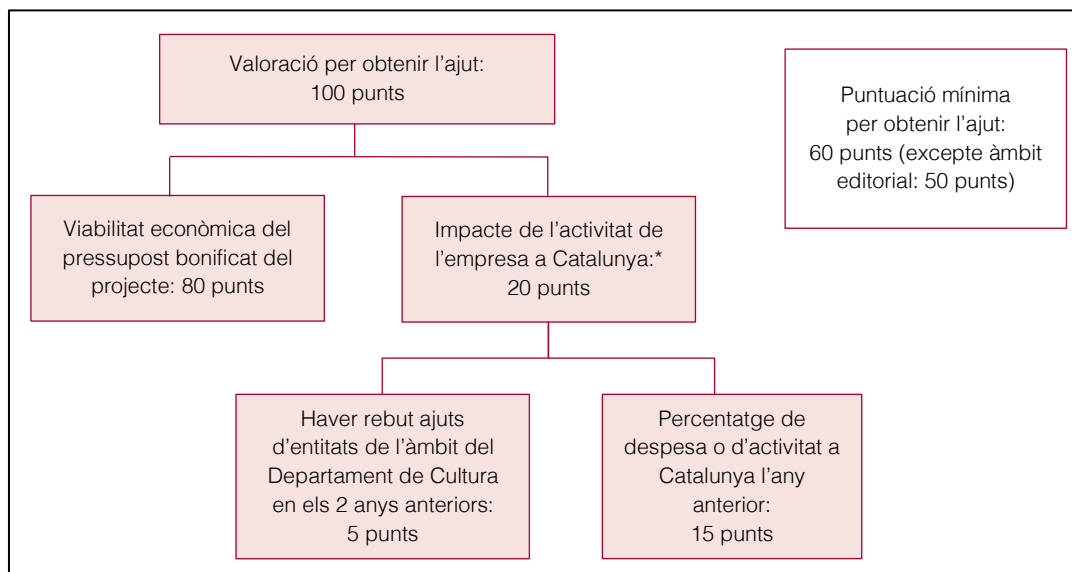
1. D'acord amb les bases s'entén que no tenen solvència econòmica si el balanç de l'empresa de l'últim exercici tancat presenta fons propis negatius. En cas que el sol·licitant acrediti variacions patrimonials posteriors que comportin una millora de la situació econòmica de l'empresa, es pot considerar que té solvència econòmica. En el cas d'empresaris que siguin persones físiques, s'entén que no tenen solvència econòmica si els rendiments de l'activitat econòmica, a l'efecte de l'IRPF, no són positius.

Diagrama 1. Doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions

Font: Elaboració pròpia.

Les bases reguladores específiques de les diferents línies d'ajut estableixen els criteris de valoració dels projectes per obtenir l'ajut, i també els criteris de valoració per determinar la quantia corresponent a l'aportació reintegrable i a la subvenció, la quantia màxima a percebre en concepte de subvenció i la quantia màxima de l'ajut que un projecte pot obtenir, tant en concepte de subvenció com d'aportació reintegrable, amb la limitació de les necessitats financeres del projecte.

Diagrama 2. Valoració dels projectes

Font: Elaboració pròpia.

* Aquest criteri se substitueix per l'interès estratègic de la proposta per l'àmbit editorial.

L'ICEC valora els projectes amb un màxim de 100 punts d'acord amb els criteris de viabilitat econòmica del pressupost bonificat del projecte (80 punts) i de l'impacte de l'activitat de l'empresa a Catalunya (20 punts). La determinació del pressupost bonificat es presenta en el diagrama següent:

Quadre 1. Determinació del pressupost bonificat del projecte

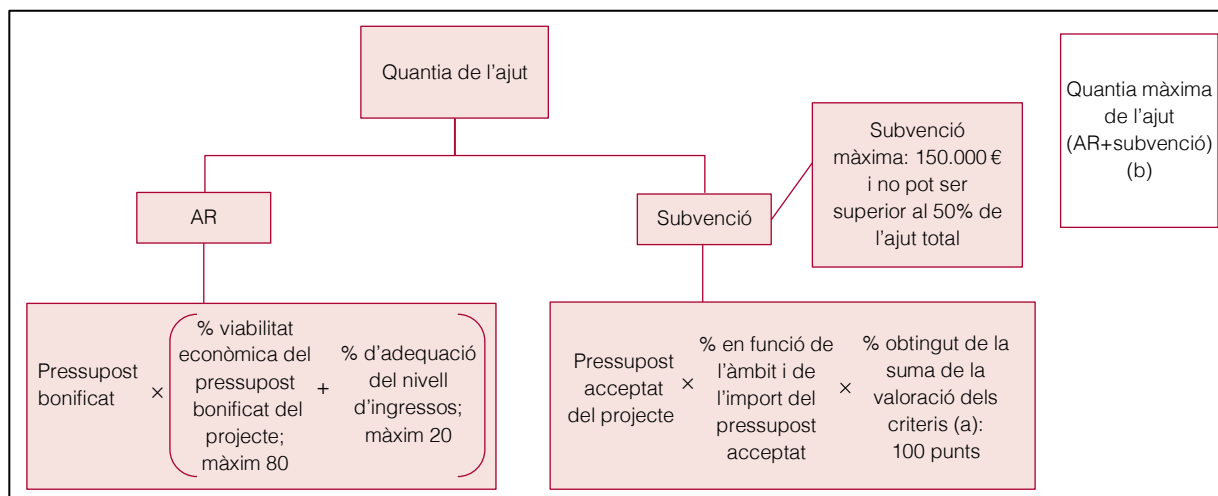
Pressupost d'inversió presentat	(A)
Despeses no acceptades*	(B)
Inversió acceptada	(C=A-B)
Finançament aliè rebut	(D)
Pressupost acceptat	(E=C-D)
Import concedit per l'ICEC en concepte de subvenció	(F)
Pressupost bonificat	(G=E-F)

Font: Elaboració pròpia.

* Altres despeses no essencials per a l'execució del projecte o despeses realitzades fora del termini previst i una part de les despeses indirectes. El percentatge de despeses indirectes que s'admet normalment és com a màxim del 10% del total de la despesa directa.

Les empreses sol·licitants tenen dret a obtenir l'ajut si el projecte obté una puntuació mínima de 60 punts (excepte en l'àmbit editorial, 50 punts).

Diagrama 3. Determinació de la quantia dels ajuts

Font: Elaboració pròpia.

Notes:

(a) Els criteris s'estableixen en les bases de cada convocatòria.

(b) La quantia màxima que un projecte pot obtenir (AR i subvenció), no pot ser superior al 75% del pressupost acceptat amb el límit de les necessitats financeres del projecte.

L'ICEC calcula el finançament que aportarà al projecte i estableix la quantia de l'ajut en concepte d'aportació reintegrable i de subvenció.

Per a la determinació de la quantia d'aportació reintegrable es considera la viabilitat econòmica del projecte (80 punts) i l'adequació entre els ingressos estimats del projecte i els ingressos de l'empresa (20 punts). L'import de l'aportació reintegrable es determina aplicant al pressupost bonificat un percentatge en funció de la puntuació obtinguda dels 2 criteris anteriors.

Per a la determinació de la quantia de la subvenció es consideren criteris relacionats, entre d'altres aspectes, amb la llengua catalana, la participació d'empreses catalanes en el projecte, la igualtat de gènere, el suport a diversos col·lectius o les accions per al foment de públic. L'import de la subvenció es determina aplicant sobre el pressupost acceptat el percentatge que resulta de multiplicar la puntuació percentual obtinguda en l'aplicació dels criteris anteriors i un percentatge fixat en les bases segons l'àmbit i l'import del pressupost acceptat.

Els imports atorgats estan subjectes als límits següents:

Quadre 2. Límits en la concessió dels ajuts

Concepte	Límit
Subvenció	≤ 150.000 i ≤ 50% (aportació reintegrable + subvenció)
Aportació reintegrable	Sense límit específic
Import total (aportació reintegrable +subvenció)	≤ 75% pressupost acceptat i ≤ necessitats financeres del projecte

Font: Elaboració pròpia.

L'ICEC determina el punt mort i el punt mort bonificat, i també els criteris que regiran el retorn de l'aportació reintegrable i de la subvenció, i avalua el risc existent i el percentatge de garantia a exigir d'acord amb el que estableixen les bases de les diferents línies d'ajut.

En la resolució de concessió s'estableixen els paràmetres per al retorn i els terminis per a la presentació de la documentació justificativa. Amb caràcter general el període és de 30 mesos; per a projectes i plans editorials és de 36 mesos i per a festivals, cicles musicals i distribució i explotació d'espectacles és el de la durada del projecte, amb el límit de 30 mesos.

El retorn de l'aportació reintegrable és el resultat d'aplicar, al marge comercial previst per l'empresa, el percentatge de participació de l'ICEC en el finançament del projecte, considerant el pressupost bonificat. El retorn de la subvenció s'efectua a partir del moment en què els ingressos generats cobreixen les despeses del pressupost bonificat.

Un cop presentada la justificació, l'ICEC fa una resolució de modificació de la subvenció concedida per ajustar-la a l'import de la subvenció no retornada.

Hi ha també altres instruments financers impulsats des del Departament de Cultura amb el mateix objectiu d'impulsar projectes culturals, com ara la línia de préstecs gestionats per l'Institut Català de Finances (ICF) garantits o finançats pel Departament de Cultura,² la línia de subvencions per fer front als interessos d'aquests préstecs, o els préstecs participatius de l'ICEC a través de l'ICF per donar suport financer a empreses i emprenedors culturals digitals en fases inicials.

1.2. CONTEXT: EMPRESES CULTURALS A CATALUNYA

L'any 2021 hi havia 14.987 empreses culturals a Catalunya que operaven en els sectors als quals van destinats els ajuts fiscalitzats. En el quadre 1 es presenta un detall del nombre d'empreses i el volum de facturació en l'exercici 2021 per sectors culturals.

2. El 10 de maig del 2010 el Departament de Cultura i l'ICF van signar un conveni de col·laboració per a la creació de l'anomenat Fons de Garantia del Departament de Cultura. L'1 d'agost del 2013 es va signar un conveni de col·laboració entre el Departament de Cultura i l'ICF per impulsar projectes culturals. El conveni establia que el departament assumiria el 80% del risc amb la dotació dels fons de cobertura per a possibles impagaments.

Quadre 3. Principals magnituds per sectors culturals. Any 2021

Sector	Nombre d'empreses	Volum de negoci
Arts escèniques i musicals	9.744	610.444
Companyies d'arts escèniques	154	61.100
Audiovisual i so	2.242	1.288.086
Editorial	2.651	1.942.253
Desenvolupament de videojocs	196	709.000
Total	14.987	4.610.883

Imports en milers d'euros.

Font: Observatori de les Empreses Culturals de l'ICEC.³

A continuació es presenten altres dades relatives a l'oferta dels sectors culturals a Catalunya corresponents als anys 2021 i 2022 extretes de l'Observatori de les Empreses Culturals. En el cas de l'àmbit musical, les dades disponibles del Departament de Cultura en relació amb el nombre de festivals a Catalunya són de setembre del 2017; no es disposa de dades més recents.

Arts escèniques

L'any 2021 hi havia 160 sales de teatre a Catalunya que van programar 4.020 espectacles. L'any 2022 el nombre de sales de teatre va ser de 162 i els espectacles programats de 4.305.

Pel que fa a Barcelona, el nombre de teatres va ser de 60 l'any 2021 i de 66 l'any 2022. En el quadre següent es presenta el nombre d'espectacles exhibits a les sales de teatre de Barcelona en els anys 2021 i 2022 segons la capacitat de les sales.

Quadre 4. Nombre d'espectacles exhibits als teatres de Barcelona

Aforament	2021	2022
Sales menors de 200 localitats	511	607
Sales amb més de 200 localitats	527	548
Total	1.038	1.155

Font: Observatori de les Empreses Culturals de l'ICEC.

3. <https://icec.gencat.cat/ca/observatori/dades/index.html>.

Editorial

En el quadre següent es presenta el nombre de títols editats a Catalunya en els anys 2021 i 2022 segons el tipus d'edició.

Quadre 5. Nombre de títols editats

Tipus d'edició	2021	2022
Títols edició física	26.495	27.448
Títols edició digital	11.506	11.932
Total	38.001	39.380

Font: Observatori de les Empreses Culturals de l'ICEC.

Audiovisual

En el quadre següent es presenta el nombre de títols exhibits i estrenats a Catalunya en els anys 2021 i 2022.

Quadre 6. Nombre de títols exhibits i estrenats

Títols	2021	2022
Títols exhibits	1.254	1.295
Títols estrenats	484	533
Total	1.738	1.828

Font: ICEC.

Música

D'acord amb les dades del Departament de Cultura, l'any 2017 hi va haver 360 festivals de música a Catalunya.

1.3. MARC NORMATIU

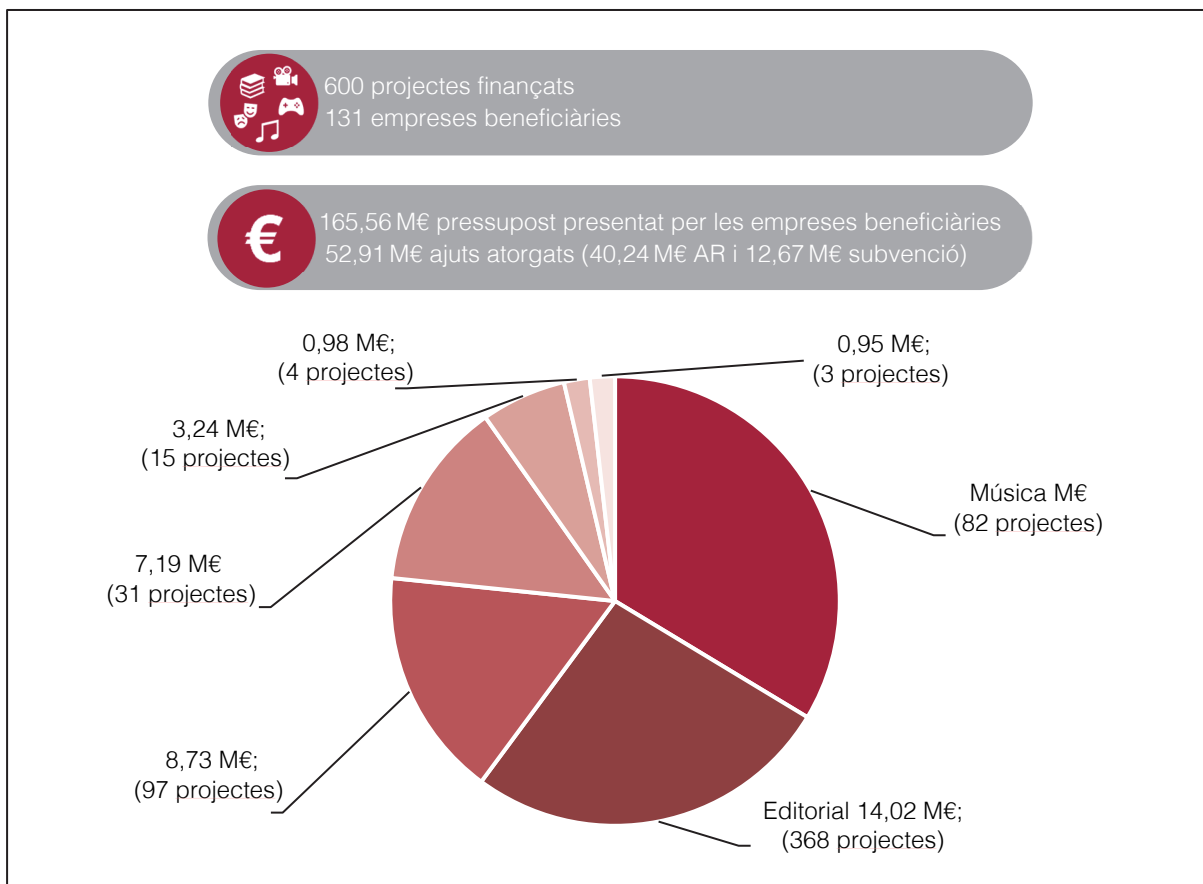
- Llei 20/2000, del 29 de desembre, de creació de l'ICEC.
- Llei 38/2003, del 17 de novembre, general de subvencions (LGS).
- Reial decret 887/2006, del 21 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la LGS.
- Reial decret 130/2019, del 8 de març, pel qual es regula la Base de Dades Nacional de Subvencions i la publicitat de les subvencions o altres ajuts públics.

- Decret legislatiu 3/2002, del 24 de desembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya, en especial el capítol 9, que regula les transferències i subvencions de la Generalitat.
- Decret 271/2019, del 23 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament del Registre de Subvencions i Ajuts de Catalunya.
- Ordre ECO 172/2015, del 3 de juny, sobre formes de justificació de subvencions.
- Ordre VEH 79/2020, del 9 de juny, que modifica l'Ordre ECO 172/2015 (vigent a partir del 16 de juny del 2020).
- Resolució del 10 de desembre del 2015 de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat, per la qual es regula el procés de registre i publicació de convocatòries de subvencions i ajudes en la Base de Dades Nacional de Subvencions.
- Acord de Govern 85/2016, del 28 de juny, pel qual s'aprova el model tipus de bases reguladores dels procediments per a la concessió de subvencions, en règim de concurrència competitiva, tramitats per l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic.
- Acord de Govern del 28 de febrer del 2017, pel qual es va aprovar el model integral de gestió de subvencions i ajuts de la Generalitat de Catalunya.
- Acord de Govern 136/2020, del 3 de novembre, pel qual s'autoritza el procediment a seguir per l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic per a la tramesa de la informació de les seves convocatòries de subvencions i ajuts a la Base de Dades Nacional de Subvencions
- Instruccions de la Intervenció General del 8 de novembre del 2016, sobre transferències, subvencions i aportacions de capital a entitats públiques i privades.
- Instruccions de la Intervenció General de la Generalitat del 20 de març del 2017, en relació amb el procediment de publicació de convocatòries per donar compliment als requisits de la LGS en matèria de publicitat.
- Bases generals reguladores dels procediments per a la concessió d'ajuts en règim de concurrència tramitats per l'ICEC.
- Bases específiques i convocatòries de les diferents línies d'aportacions reintegrables i subvencions.

1.4. DADES CLAU DELS AJUTS

A continuació es presenten les principals dades en relació amb el nombre d'expedients finançats i les empreses beneficiàries, l'import del pressupost presentat pels beneficiaris i dels ajuts concedits, i la distribució dels expedients finançats i l'import atorgat per àmbits culturals.

Diagrama 5. Dades bàsiques dels ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions. Període 2018-2022

Font: Elaboració pròpia.

1.5. TREBALLS DE CONTROL

Els anteriors informes de fiscalització de l'ICEC emesos per la Sindicatura van ser l'informe 1/2008, corresponent a l'exercici 2005, i el 21/2015, corresponent als exercicis 2012 i 2013. El treball de fiscalització de l'informe 1/2008 va ser el propi d'una fiscalització de regularitat, i el del 21/2015 va consistir en una fiscalització de l'activitat de foment realitzada per l'ICEC en els exercicis 2012 i 2013, tant pel que fa a les convocatòries i l'atorgament d'ajuts com al compliment de les obligacions per part dels beneficiaris. En aquesta fiscalització s'han tingut en compte les observacions i recomanacions d'aquests informes referides als ajuts en forma d'aportacions reintegrables i subvenció.

2. ABAST I METODOLOGIA

2.1. OBJECTE I ABAST

L'objectiu principal de la fiscalització és concloure si els ajuts a projectes culturals en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions són un instrument eficient i eficaç per assolir els objectius de contribuir a finançar projectes sòlids i viables i per incrementar l'autonomia financera de les empreses culturals en relació amb els instruments de suport de l'Administració pública.

Per respondre a l'objectiu principal, hem definit els següents objectius en forma de pregunta:

1. Quin ha estat l'import destinat a aquest instrument i quines són les característiques dels projectes finançats?
2. El disseny dels ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions s'ajusta a la normativa vigent, s'emmarca en una estratègia predefinida i fomenta la independència de la subvenció incentivant una cultura més empresarial?
3. Aquest sistema d'ajuts està aconseguint finançar projectes sòlids i viables?

L'àmbit objectiu i temporal de la fiscalització són els ajuts en forma d'aportacions reintegrables i subvencions atorgats per l'ICEC en el període del 2018 al 2022.

Les conclusions de l'informe, que es recullen en l'apartat 3, inclouen les observacions més significatives per a cadascun dels objectius plantejats. En l'apartat 4 s'inclouen les recomanacions sobre les millores dels ajuts en forma d'aportacions reintegrables i subvencions en alguns dels aspectes que s'han posat de manifest durant la realització del treball.

2.2. METODOLOGIA

El treball de fiscalització s'ha dut a terme d'acord amb els principis fonamentals de fiscalització de les institucions públiques de control extern i les normes tècniques d'auditoria que es desprenen de la ISSAI-300, sobre els principis fonamentals de la fiscalització operativa, i la GPF-3000, la GPF-3910 i la GPF-3920, sobre l'auditoria operativa.

El treball realitzat ha inclòs la revisió de les memòries de l'ICEC, dels informes de situació de les convocatòries i els detalls de projectes de l'ICEC finançats en el període 2018-2022, d'informació pressupostària, de la normativa aplicable, de les bases reguladores, dels plans estratègics de subvencions del Departament de Cultura i dels programes pressupostaris, de

les fitxes d'anàlisi dels projectes facilitades per l'ICEC, de la documentació justificativa presentada pels beneficiaris, d'estadístiques relacionades amb la matèria i d'expedients d'ajuts atorgats.

Per a la realització del treball, la Sindicatura ha utilitzat la informació facilitada per l'ICEC sobre l'estat dels projectes i els imports no retornats a 31 de gener del 2023, ja que l'ICEC no disposava d'aquesta informació a 31 de desembre del 2022.

Per facilitar la lectura de l'informe, en l'annex 6.3 s'inclou un glossari amb la descripció dels termes específics de l'instrument fiscalitzat i en l'annex 6.4 s'inclou un exemple fictici per il·lustrar la valoració d'un projecte i determinació de l'import de l'ajut concedit.

3. CONCLUSIONS

Els ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions atreuen un nombre reduït d'empreses, algunes de les quals accedeixen a l'instrument de manera recurrent. El disseny dels ajuts fa que el no retorn de la subvenció actuï no només com una cobertura de pèrdues sinó com un assegurament de beneficis. Aquests 2 fets, d'una banda, limiten la capacitat de l'instrument per incrementar l'autonomia financera de les empreses culturals i, de l'altra, redueixen l'import retornat de les subvencions, que en el període fiscalitzat va ser del 40% de l'import atorgat. Pel que fa a la solidesa i viabilitat dels projectes, el nombre de projectes que tenen èxit (els que retornen tota la subvenció) és de gairebé la meitat dels casos i gairebé el 37% dels projectes de la selecció examinada no havien generat suficients ingressos per retornar l'aportació reintegrable. Tot això fa que hi hagi marges de millora en l'eficàcia i l'eficiència d'aquest instrument.

3.1. EN RELACIÓ AMB L'IMPORT DESTINAT A AQUEST INSTRUMENT I LES CARACTERÍSTIQUES DELS PROJECTES FINANÇATS

En el període 2018-2022 es van atorgar ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions a 600 projectes culturals de 131 beneficiaris per 52,91 M€, dels quals el 23,95% correspon a subvenció.

L'import atorgat va cobrir de mitjana un 59,11% del pressupost dels projectes, si bé hi ha molta variació en el pressupost entre els projectes dels diferents àmbits i dins de cada àmbit. Aquesta diferent grandària dels projectes és una de les raons de la diferències identificades en el pes que el finançament de l'ICEC representa per a cada projecte.

El nombre d'empreses beneficiàries és molt reduït en relació amb el nombre total d'empreses culturals de Catalunya. Hi ha una elevada concentració i recurrència dels beneficiaris.

Aquesta conclusió es basa en les conclusions parcials següents:

- En el període 2018-2022 van sol·licitar aquest tipus d'ajuts 764 projectes i els van rebre 600 projectes (vegeu l'apartat 5.1.1).
- L'import atorgat va ser de 52,91 M€, el 76,05% en forma d'aportació reintegrable i el 23,95% en forma de subvenció (vegeu l'apartat 5.1.1).
- Els àmbits de la música i l'editorial representen un 60,14% de l'import atorgat i són els àmbits on l'import atorgat en concepte de subvenció té més pes relatiu (32,74% i 27,59%, respectivament) (vegeu l'apartat 5.1.1).
- El pressupost presentat pels projectes finançats en el període 2018-2022 va ser de 165,56 M€. Hi ha molta variació en relació amb la grandària dels projectes, amb diferències entre àmbits: els àmbits de la música i de l'audiovisual tenen projectes més grans i els de l'àmbit editorial tenen projectes més reduïts (vegeu l'apartat 5.1.2).
- En 4 àmbits (editorial, arts escèniques, videojocs i arts visuals) més de 2/3 parts dels projectes van rebre un ajut superior al 50% del pressupost; és a dir, la major part del projecte va ser finançada per l'ICEC (vegeu l'apartat 5.1.2).
- El nombre d'empreses beneficiàries és reduït en relació amb el nombre d'empreses culturals de Catalunya (131 beneficiaris en el període 2018-2022 envers quasi 15.000 empreses), hi ha una elevada concentració de beneficiaris perquè un nombre reduït va rebre la major part dels ajuts i més de la meitat dels beneficiaris van rebre ajuts en la doble modalitat d'aportació reintegrable i subvenció en 3 o més anys dels 5 analitzats (vegeu l'apartat 5.1.2).

3.2. EN RELACIÓ AMB SI EL DISSENY DELS AJUTS EN LA DOBLE MODALITAT D'APORTACIONS REINTEGRABLES I SUBVENCIONS S'AJUSTA A LA NORMATIVA VIGENT, S'EMMARCA EN UNA ESTRATÈGIA PREDEFINIDA I FOMENTA LA INDEPENDÈNCIA DE LA SUBVENCÍO, INCENTIVANT UNA CULTURA MÉS EMPRESARIAL

Els ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions no s'ajusten totalment a la normativa vigent en matèria de subvencions. Aquest ajuts no tenen definits, ni en els plans estratègics de subvencions ni en els programes pressupostaris corresponents, uns objectius específics i només inclouen indicadors de caire pressupostari o d'execució.

El disseny dels ajuts conté elements que fan que l'instrument pugui no incentivar una cultura més empresarial i fomentar la independència de la subvenció. El principal element és un sistema de càlcul del retorn que genera que la subvenció no només actuï com a cobertura de pèrdues sinó com un assegurament de beneficis.

Aquesta conclusió es basa en les conclusions parcials següents:

- La modificació de la Llei de l'ICEC introduïda per la Llei 5/2017⁴ va donar l'habilitació legal per al retorn de les subvencions atorgades en el marc dels ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions. No obstant això, la causa de reintegrament derivada de l'èxit del projecte finançat no té relació amb les causes de reintegrament establertes en la Llei general de subvencions, sempre relacionades amb l'incompliment de les condicions de concessió o amb les finalitats dels ajuts (vegeu l'apartat 5.2.1).
- L'ICEC ha establert una modalitat de justificació que no s'ajusta a l'Ordre reguladora de les modalitats de justificació⁵ (vegeu l'apartat 5.2.1).
- L'aplicació del procediment de concurrència no competitiva per a la concessió dels ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions en la línia genèrica de projectes culturals no s'ajusta a la normativa tenint en compte les característiques d'aquests ajuts (vegeu l'apartat 5.2.1).
- Els plans estratègics de subvencions i els programes pressupostaris només inclouen uns objectius genèrics en relació amb els ajuts en forma d'aportacions reintegrables i subvencions i indicadors de caire pressupostari o d'execució (nombre de convocatòries, de sol·licituds, de beneficiaris), però no hi ha indicadors que permetin mesurar la consecució dels objectius estratègics de contribuir al desenvolupament empresarial del sector cultural, millorar la competitivitat de les empreses culturals mitjançant l'optimització dels recursos públics envers projectes sòlids i viables i incrementar l'autonomia financera de les empreses en relació amb els instruments de suport de l'Administració pública (vegeu l'apartat 5.2.2).
- Els festivals i cicles musicals estan exempts de retornar una part de la subvenció, independentment de l'èxit del projecte, i això fa que festivals o cicles musicals amb més èxit i beneficis retornin un percentatge de subvenció inferior que altres amb resultats inferiors (vegeu l'apartat 5.2.1).

4. Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre estades en establiments turístics, sobre elements radiotòxics, sobre begudes ensucrades envasades i sobre emissions de diòxid de carboni.

5. Ordre ECO/172/2015, del 3 de juny, modificada per l'Ordre VEH/79/2020, del 9 de juny.

- Per a determinats projectes els terminis de retorn no semblen ajustats als períodes d'exploració i generació d'ingressos dels projectes (vegeu l'apartat 5.2.1).
- Les bases de les convocatòries són complexes i la seva aplicació pot suposar una elevada càrrega de treball per a l'ICEC (vegeu l'apartat 5.2.1).
- El punt mort bonificat es calcula a partir de les previsions de les despeses del projecte, i el fet que aquest càlcul no es modifiqui si la desviació entre el cost real de l'activitat i el pressupost aprovat és inferior a un 20% pot fer que el punt mort bonificat calculat i el punt mort bonificat real puguin diferir considerablement i donar lloc a casos on el retorn de la subvenció s'iniciï abans que el projecte assoleixi l'equilibri entre ingressos (incloent la subvenció no retornada) i despeses, i a casos on s'iniciï quan ja s'ha assolit un nivell d'ingressos que assegura beneficis a l'empresa (vegeu l'apartat 5.2.3).
- El disseny establert per calcular l'import a retornar de la subvenció, i potencialment el disseny existent per determinar quan es comença a retornar-la, impliquen que la subvenció no funcioni únicament com a cobertura de risc de pèrdues sinó com un assegurament de beneficis en algunes situacions (vegeu l'apartat 5.2.3).

3.3. EN RELACIÓ AMB SI EL SISTEMA D'AJUTS EN LA DOBLE MODALITAT D'APORTACIONS REINTEGRABLES I SUBVENCIONS ESTÀ ACONSEGUINT FINANÇAR PROJECTES SÒLIDS I VIABLES

Si es considera que el retorn complet de la subvenció és un indicador de l'èxit del projecte, el sistema d'ajuts finança projectes reeixits en aproximadament la meitat de les ocasions. Tot i això, en l'àmbit de la música aquesta ràtio d'èxit només és d'1 de cada 18 projectes finançats, i aquest és l'àmbit que suposa més del 80% de la quantitat de subvenció total no retornada, 3,79M€. Si el disseny del sistema d'ajuts no permetés que existissin projectes amb beneficis per a l'empresa i a la vegada subvenció no retornada, la taxa d'èxit segons l'indicador esmentat augmentaria, especialment en l'àmbit de la música. Addicionalment, això suposaria un augment de la subvenció retornada i, per tant, milloraria l'eficiència.

Aquesta conclusió es basa en les conclusions parcials següents:

- El 47,58% dels projectes liquidats a 31 de gener del 2023 havien retornat la totalitat de l'ajut i el 52,42% restant de projectes liquidats no ho havien fet. Aquests projectes només havien retornat un 18,89% de la subvenció atorgada (vegeu l'apartat 5.3.1.2).
- De l'anàlisi d'una selecció de 41 projectes liquidats i amb algun import de subvenció no retornada a 31 de gener del 2023 es desprèn que només 26 projectes van generar els

ingressos necessaris per al retorn de l'aportació reintegrable (en la resta de casos el retorn el va haver de fer l'empresa amb altres recursos) i només 8 van obtenir beneficis, encara que 13 més van obtenir beneficis tenint en compte la part de subvenció no retornada. Per a aquests 41 projectes, si el retorn de la subvenció s'utilitzés com un instrument únicament per a la cobertura de pèrdues, això suposaria retornar 435.611 € addicionals (vegeu l'apartat 5.3.1.2).

- La puntuació atorgada en la valoració de la viabilitat econòmica dels projectes va ser de 60 punts sobre un total de 80 en el 62,50% dels projectes, fet que sembla indicar que no hi ha diferències significatives pel que fa a l'èxit esperat dels projectes (vegeu l'apartat 5.3.1.1).
- No hi ha evidència documental que justifiqui les valoracions realitzades i que permeti determinar si els paràmetres utilitzats en la valoració dels projectes són adequats (vegeu l'apartat 5.3.1.1).
- No es disposa d'anàlisis de sensibilitat sobre els resultats previstos dels projectes considerant diferents escenaris (vegeu l'apartat 5.3.1.1).
- L'ICEC no disposa d'un sistema integrat de gestió que permeti fer una valoració i seguiment de la situació econòmica dels projectes i dels retorns dels ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions (vegeu l'apartat 5.3.2).

4. RECOMANACIONS

A continuació s'inclouen les recomanacions que poden contribuir a millorar els aspectes assenyalats en l'informe.

1. El Departament de Cultura i l'ICEC haurien de revisar els plans estratègics de subvencions en relació amb els ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions per incloure objectius específics i operatius que serveixin per a l'assoliment dels objectius estratègics. Cal que s'estableixin indicadors específics, mesurables, assolibles, rellevants i situats en el temps que permetin valorar la consecució dels objectius estratègics i cal que s'indiquin valors de referència i valors objectius o fites.
2. L'ICEC hauria de revisar el disseny d'aquests ajuts perquè la part no retornada de subvenció actuï només com a cobertura en cas de pèrdua i no com un assegurament de beneficis.

3. Seria convenient que l'ICEC implementés un sistema específic d'anàlisi i valoració dels projectes que estableixi paràmetres i criteris explícits que s'apliquin de manera homogènia a tots els projectes.
4. Caldria implementar un sistema de seguiment i una base de dades de seguiment dels projectes que inclogués informació de l'execució dels projectes per poder conèixer si s'està complint l'objectiu de finançar projectes sòlids i viables i permetre l'avaluació dels impactes.
5. Caldria que l'ICEC fes una anàlisi de les causes que poden estar motivant que aquests ajuts arribin a un nombre reduït d'empreses, i si escau, emprendre les mesures necessàries per potenciar-ne l'ús.
6. Caldria que l'ICEC fes una anàlisi conjunta d'aquest instrument amb altres instruments equivalents com la línia de préstecs de l'ICF garantits o finançats pel Departament de Cultura i amb altres línies de subvencions per garantir la coherència i complementarietat.
7. Seria convenient que l'ICEC fes una revisió de les bases per simplificar-les i així facilitar la seva gestió i evitar que la seva complexitat pugui actuar com una barrera d'accés de possibles beneficiaris.

5. RESULTATS DE LA FISCALITZACIÓ

En aquest apartat es presenten els resultats del treball realitzat en relació amb cadascun dels objectius de la fiscalització.

5.1. QUIN HA ESTAT L'IMPORT DESTINAT A AQUEST INSTRUMENT I QUINES SÓN LES CARACTERÍSTIQUES DELS PROJECTES FINANÇATS?

Per respondre aquesta pregunta la Sindicatura ha analitzat les memòries de l'ICEC, els informes de situació de les convocatòries i els detalls de projectes de l'ICEC finançats en el període 2018-2022. S'han analitzat els recursos destinats a aquest instrument, els projectes finançats per anys i per àmbits, el pressupost dels projectes i el percentatge de finançament de l'ICEC, la distribució dels ajuts entre aportació reintegrable i subvenció, el nombre i característiques dels beneficiaris i la recurrència de les empreses en diferents convocatòries.

5.1.1. Quin ha estat l'import destinat als ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions en el període 2018-2022 i el nombre de projectes finançats i de beneficiaris, per anys i per àmbits culturals?

En el període 2018-2022 van sol·licitar aquest tipus d'ajuts 764 projectes i l'ICEC va concedir un ajut a 605 projectes, dels quals 5 no es van executar. Hi va haver 64 projectes inadmesos per no complir els requisits establerts a les bases, 61 projectes dels quals els beneficiaris van desistir i 34 projectes desestimats (4,45%) als quals es va denegar la concessió de l'ajut.

Els 600 projectes finançats corresponen a 131 beneficiaris que van rebre un total de 52,91 M€. Hi va haver 575 projectes que van rebre aportació reintegrable i subvenció i 25 que només van rebre aportació reintegrable. En els quadres següents es presenta el detall de l'import atorgat en concepte d'ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions entre el 2018 i el 2022 i el nombre de projectes i beneficiaris per anys i per àmbits culturals.

Quadre 7. Import atorgat per anys

Exercici	Nombre de projectes	Nombre de beneficiaris*	Import atorgat	Import atorgat aportació reintegrable	Import atorgat subvenció
2018	107	64	9.786.514	7.831.281	1.955.233
2019	121	63	9.264.528	7.034.463	2.230.065
2020	120	64	10.375.645	7.653.455	2.722.190
2021	116	61	11.052.862	8.307.938	2.744.924
2022	136	65	12.430.978	9.412.550	3.018.428
Total	600	317	52.910.527	40.239.687	12.670.840

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

* El nombre total de beneficiaris difereix del que figura en les dades clau (apartat 1.3) perquè en aquest quadre si 1 beneficiari ha rebut 3 ajuts en anys diferents, apareix com a 3 beneficiaris.

Les quanties corresponents a l'aportació reintegrable i a la subvenció representen un 76,05% i un 23,95%, respectivament, sobre el total dels ajuts concedits en el període 2018-2022. El nombre de projectes en aquest període ha augmentat un 27,10% mentre que el nombre de beneficiaris s'ha mantingut força estable.

Quadre 8. Import atorgat per àmbits

Àmbits	Nombre de projectes	Nombre de beneficiaris*	Import atorgat	Import atorgat aportació reintegrable	Import atorgat subvenció
Música	82	27	17.805.058	11.976.304	5.828.754
Editorial	368	53	14.018.083	10.151.011	3.867.072
Arts escèniques	97	32	8.727.921	6.763.104	1.964.817
Audiovisual	31	7	7.191.228	6.887.986	303.242
Videojocs	15	12	3.240.187	2.855.005	385.182
Arts visuals	4	2	980.038	825.247	154.791
Cultura digital	3	1	948.012	781.030	166.982
Total	600	134	52.910.527	40.239.687	12.670.840

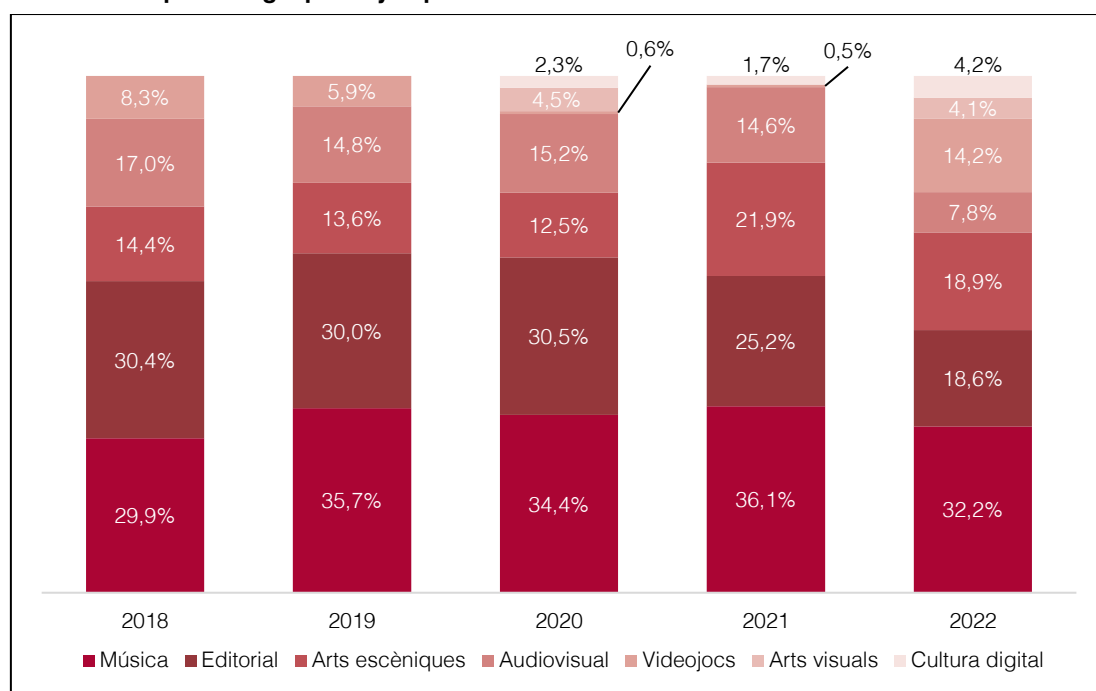
Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

* El nombre total de beneficiaris difereix del que figura en les dades clau (apartat 1.3) perquè en aquest quadre si un beneficiari ha rebut ajuts en diferents àmbits, apareix com a beneficiari en cada àmbit.

El 61,33% dels projectes finançats ho han estat de l'àmbit editorial, però només representen un 26,49% de l'import total. L'àmbit de la música concentra un 33,65% de l'import i un 13,67% dels projectes. Els àmbits de videojocs, arts visuals i cultura digital no tenen gaire presència.

En el gràfic següent es presenta la distribució de l'import atorgat per anys, entre els diferents àmbits culturals.

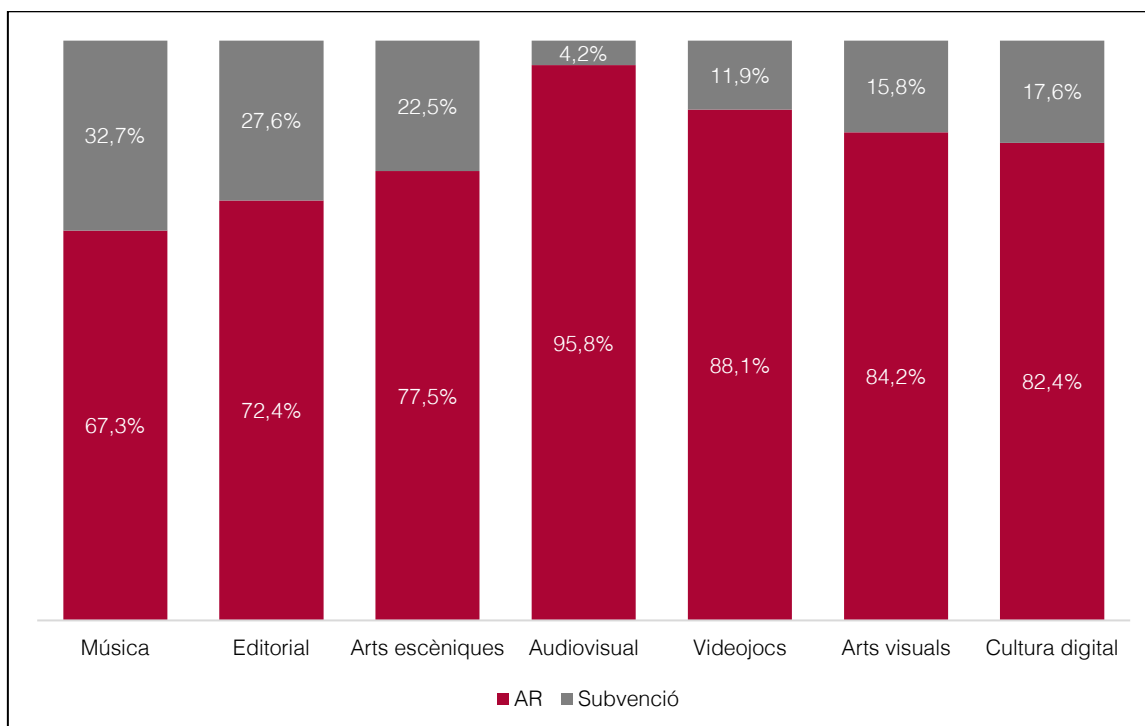
Gràfic 1. Import atorgat per anys i per àmbits

Font: Elaboració pròpia.

La distribució de l'import atorgat per anys i per àmbits posa de manifest el clar predomini de l'import atorgat als àmbits musical i editorial; si bé el percentatge que representa l'import concedit a l'àmbit de la música es manté bastant estable entre els anys, el sector editorial presenta més variació i una pèrdua de rellevància en el període.

En el gràfic següent es presenta, per àmbits, la distribució de l'import atorgat per al període 2018-2022 entre aportació reintegrable i subvenció.

Gràfic 2. Distribució entre aportació reintegrable i subvencions de l'import atorgat per àmbits. Exercicis 2018 a 2022

Font: Elaboració pròpia.

L'import atorgat als projectes corresponents als àmbits de la música, el sector editorial, les arts escèniques i l'audiovisual representa un 90,23% sobre el total de l'import concedit per l'ICEC en el període 2018-2022. La quantia corresponent a l'aportació reintegrable sobre el total dels ajuts concedits es manté bastant estable (entre un 67,26% i un 77,49%) per 3 dels 4 àmbits, si bé en l'àmbit audiovisual el percentatge de l'aportació reintegrable sobre l'import atorgat arriba a ser del 95,78%. Per tant, els àmbits amb una major proporció de subvenció són música, editorial i arts escèniques (entre 22,51% i 32,74%) i l'àmbit amb menys proporció de subvenció és l'audiovisual (4,22%).

Recursos destinats

Els ajuts analitzats es registren pressupostàriament en el capítol 8, Actius financers, per la part d'aportacions reintegrables, i en el capítol 4, Subvencions corrents, per la part de sub-

venció. El grau d'execució pressupostària en el període 2018-2022 ha estat en conjunt del 83,75%. L'import atorgat per aquest tipus d'ajuts representa un 18,83% sobre el total dels ajuts concedits en el període 2018-2022.

Quadre 9. Execució pressupostària

Exercici	Capítol	Pressupost inicial	Pressupost definitiu	Obligacions reconegudes	Grau d'execució (%)
2018	Capítol 4	1.811.000	2.089.000	1.955.233	93,60
2018	Capítol 8	6.400.000	9.289.385	7.831.281	84,30
2019	Capítol 4	2.049.000	2.513.000	2.230.065	88,74
2019	Capítol 8	6.407.706	9.224.706	7.034.463	76,26
2020	Capítol 4	2.184.000	2.799.000	2.722.190	97,26
2020	Capítol 8	5.795.000	8.579.000	7.653.455	89,21
2021	Capítol 4	2.785.000	3.258.000	2.744.924	84,25
2021	Capítol 8	7.783.000	9.690.000	8.307.938	85,74
2022	Capítol 4	3.213.000	3.851.000	3.018.428	78,38
2022	Capítol 8	9.418.000	11.882.000	9.412.550	79,22
Total		47.845.706	63.175.091	52.910.527	83,75
Total capítol 4		12.042.000	14.510.000	12.670.840	87,32
Total capítol 8		35.803.706	48.665.091	40.239.687	82,69

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

5.1.2. Quines són les característiques dels projectes i de les empreses beneficiàries per àmbits culturals?

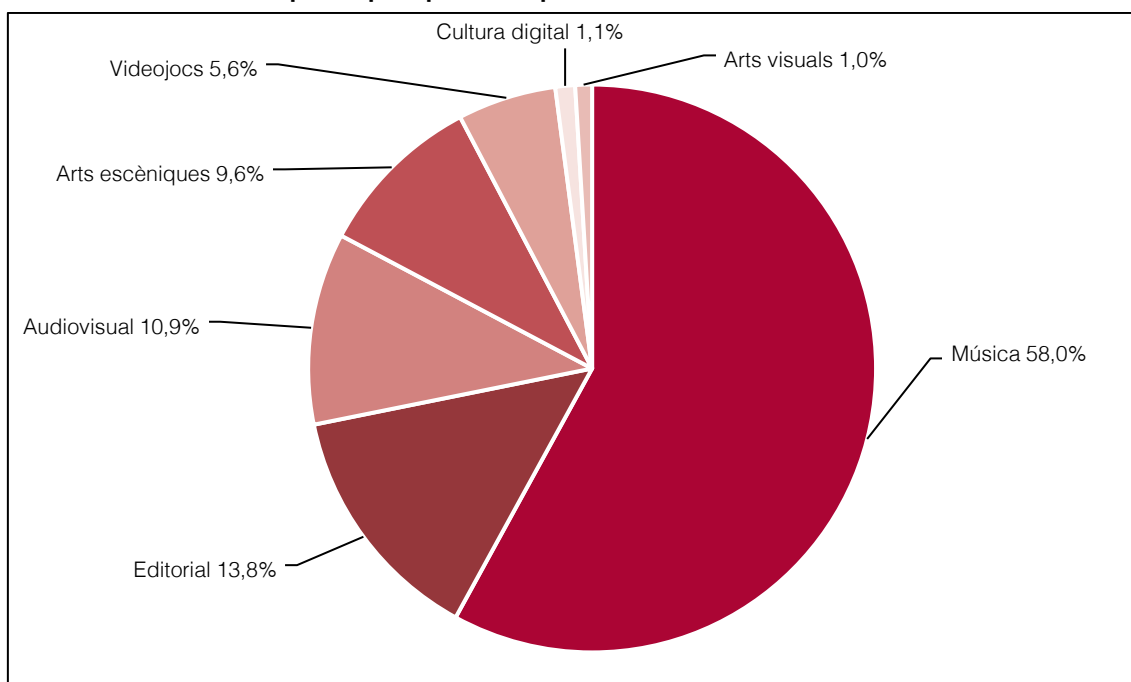
El pressupost presentat dels projectes finançats en el període 2018-2022 va ser de 165,56 M€. En tots els àmbits hi ha una gran dispersió entre el mínim i el màxim del pressupost presentat per projecte, que va estar entre 3.341 € i 4,99 M€. En el quadre següent es presenta el detall de l'import i del mínim i el màxim del pressupost presentat pels projectes en el període 2018-2022 per àmbits culturals. En els gràfics 3 i 4 es mostra la distribució del pressupost presentat per àmbits culturals i la distribució dels projectes segons l'import del pressupost presentat.

Quadre 10. Pressupost presentat pels projectes finançats per àmbits. Exercicis 2018 a 2022

Exercici	Nombre de projectes	Pressupost presentat	Import mínim	Import màxim
Arts escèniques	97	15.821.466	3.943	1.834.806
Arts visuals	4	1.579.080	49.500	702.000
Audiovisual	31	18.085.047	65.800	2.023.750
Cultura digital	3	1.859.254	480.050	847.897
Videojocs	15	9.296.266	42.480	2.648.610
Editorial	368	22.926.754	3.341	1.210.126
Música	82	95.993.209	19.701	4.994.499
Total	600	165.561.076	3.341	4.994.499

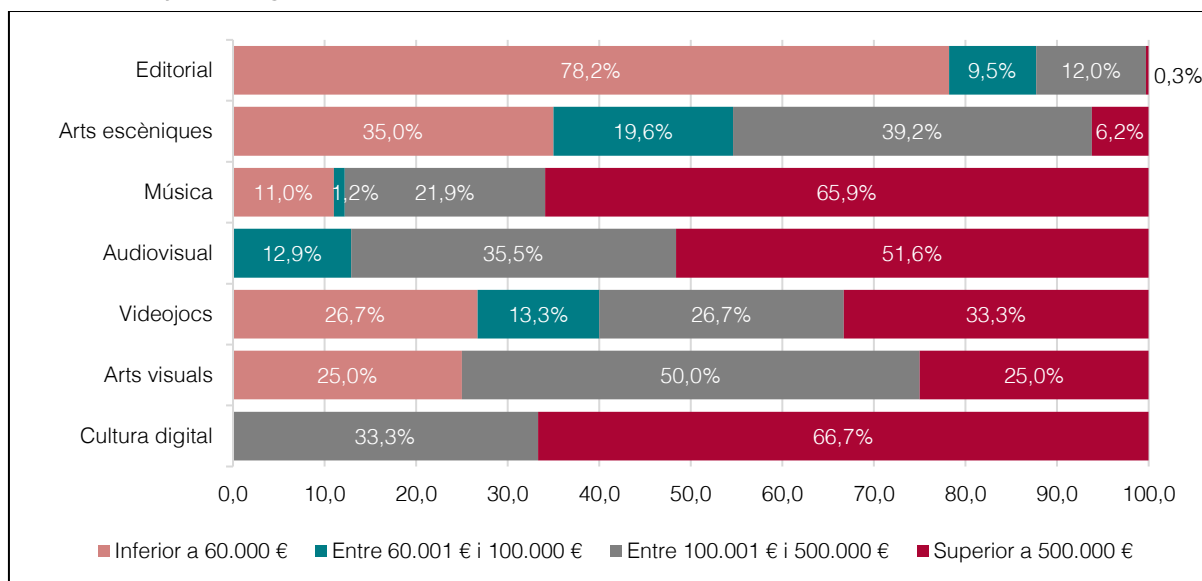
Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

Gràfic 3. Distribució del pressupost presentat per àmbits culturals. Exercicis 2018 a 2022

Font: Elaboració pròpia.

Gràfic 4. Projectes segons l'import del pressupost presentat per àmbits. Exercicis 2018 a 2022

Font: Elaboració pròpia.

Dels 600 projectes finançats, un 56% dels projectes tenien un pressupost inferior a 60.000 €, un 29,83% entre 60.001 € i 500.000 € i un 14,17% superior a 500.000 €.

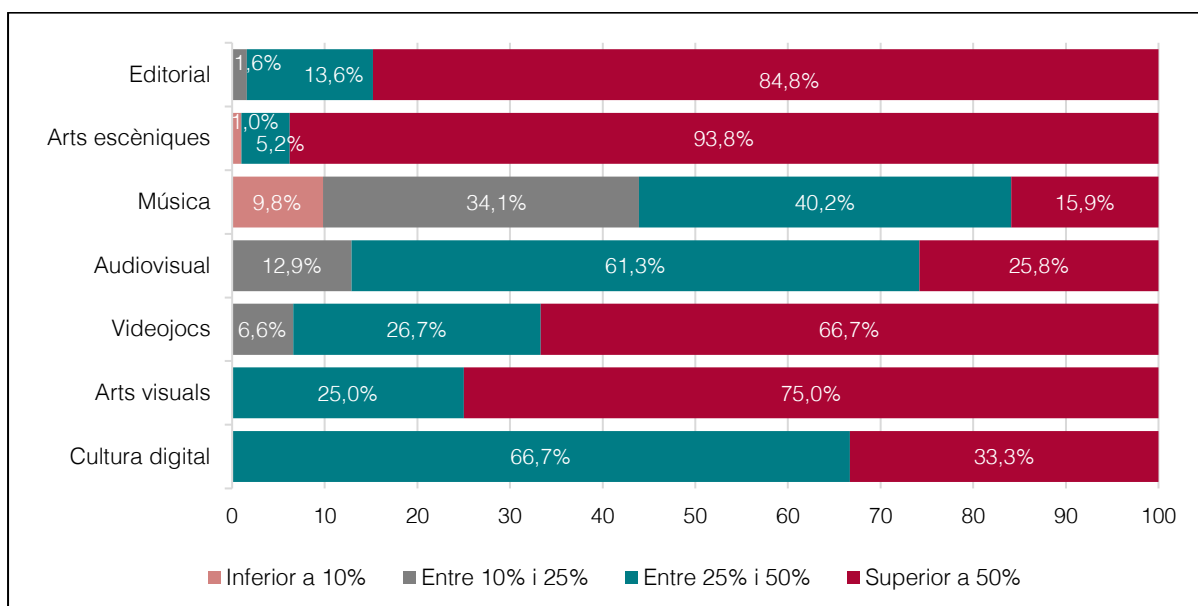
L'import atorgat va cobrir de mitjana un 59,11% del pressupost presentat. En el quadre següent es presenten les dades més rellevants dels projectes finançats entre el 2018 i el 2022 per a àmbits culturals. En el gràfic 5 es mostra la distribució de projectes segons el percentatge que representa l'import atorgat sobre el pressupost presentat del projecte.

Quadre 11. Cobertura de l'ajut per projectes i per àmbits. Exercicis 2018 a 2022

Àmbit	Mitjana de l'import atorgat respecte al pressupost presentat	Mitjana de l'import atorgat (aportació reintegrable) respecte al pressupost presentat	Mitjana de l'import atorgat (subvenció) respecte al pressupost presentat	Mitjana de la subvenció respecte a l'import atorgat
Arts escèniques	68,30	50,74	17,56	25,82
Arts visuals	63,79	52,73	11,06	18,55
Audiovisual	41,84	39,17	2,67	6,84
Cultura digital	48,81	39,47	9,34	19,31
Videojocs	52,39	39,77	12,62	21,69
Editorial	64,93	43,95	20,98	32,96
Música	30,01	20,39	9,62	35,02
Total	59,11	41,51	17,60	30,29

Imports en percentatges.

Font: Elaboració pròpia.

Gràfic 5. Projectes segons el percentatge de l'import atorgat sobre el pressupost presentat per àmbits. Exercicis 2018 a 2022

Font: Elaboració pròpia.

En l'àmbit editorial l'import atorgat per projecte ha estat d'entre 1.415 € i 325.213 €. En el cas de la música l'import atorgat per projecte ha estat entre 12.249 € i 602.463 €. Tot i que hi ha una gran dispersió entre el mínim i el màxim atorgat per projecte en ambdós àmbits, en l'àmbit editorial el 88,86% dels projectes (327 projectes) van obtenir un ajut inferior a 60.000 €. Pel que fa a l'àmbit de la música, el 76,83% dels projectes (63 projectes) van obtenir un ajut superior a 100.000 €. En l'annex 6.5 es presenten les dades més rellevants per anys i per àmbits culturals.

En 4 àmbits (editorial, arts escèniques, videojocs i arts visuals) més de les 2/3 parts dels projectes van rebre un ajut superior al 50% del pressupost; és a dir, la major part del projecte va ser finançada per l'ICEC.

Els projectes de l'àmbit de la música són els que van obtenir un percentatge mitjà de l'import atorgat respecte al pressupost més baix (30,01%) però amb una mitjana més alta de proporció de subvenció (35,02%). Els projectes en l'àmbit de la música inclouen alguns grans festivals de música amb pressupostos elevats en els quals l'ajut de l'ICEC, tot i ser significatiu en valor absolut i superior al d'altres projectes, representa un percentatge més baix respecte del pressupost total. L'import atorgat en concepte d'ajuts a festivals de música va ser de 13,49M€ (8,99M€ en concepte d'aportació reintegrable i 4,50M€ en concepte de subvenció). Aquest import representa un 75,76% de l'import atorgat entre el 2018 i 2022 en l'àmbit musical. L'ICEC va concedir ajuts a 21 festivals de música, en 11 dels quals es va finançar

més d'1 edició.⁶ El nombre d'edicions finançades entre el 2018 i el 2022 corresponents als 21 festivals va ser de 53 (5 edicions de 6 festivals, 4 edicions d'1 festival, 3 edicions d'1 festival, 2 edicions de 3 festivals i 1 edició de 10 festivals).

El percentatge mitjà de l'import atorgat respecte al pressupost presentat va ser superior al 60% en tres àmbits (arts escèniques, editorial i arts visuals).

El nombre total d'empreses beneficiàries va ser de 131, el 97,71% de les quals estaven domiciliades a Catalunya. S'ha revisat el volum de facturació i el nombre de treballadors d'acord amb les dades disponibles en el Registre Mercantil; el volum de facturació d'1 empresa va ser superior a 50 M€, en 8 empreses va ser d'entre 10 i 50 M€, en 18 empreses, d'entre 2 i 10 M€ i en la resta, inferior a 2 M€.

En els àmbits audiovisual, arts visuals i cultura digital el nombre d'empreses beneficiàries en el període analitzat és inferior a 10, i en els àmbits de música, editorial i arts escèniques hi ha una elevada concentració de beneficiaris. En l'àmbit de la música 2 beneficiaris (7,40% del total) van rebre el 35,87% de l'import atorgat. En l'àmbit editorial 17 beneficiaris (31,48% del total) van rebre el 75,01% de l'import atorgat i en l'àmbit de les arts escèniques 1 empresa (3,12% del total) va rebre el 17,33% de l'import.

També es constata una recurrència de beneficiaris: 24 beneficiaris (18,32% del total) van rebre ajuts en tots els anys fiscalitzats i 50 (38,17% del total) en 3 o més anys; 59 beneficiaris (45,04% del total) van rebre ajut per a 3 projectes o més.

5.2. EL DISSENY DELS AJUTS EN LA DOBLE MODALITAT D'APORTACIONS REINTEGRABLES I SUBVENCIONS S'AJUSTA A LA NORMATIVA VIGENT, S'EMMARCA EN UNA ESTRATÈGIA PREDEFINIDA I FOMENTA LA INDEPENDÈNCIA DE LA SUBVENCIÓ I INCENTIVA UNA CULTURA MÉS EMPRESARIAL?

Per valorar si el disseny dels ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions s'ajusta a la normativa, s'han revisat les bases reguladores d'aquest tipus d'ajuts per als diferents àmbits culturals vigents en el període fiscalitzat. Per respondre a si els ajuts s'emmarquen en una estratègia predefinida, s'han revisat els plans estratègics de subvencions del Departament de Cultura i els programes pressupostaris i s'ha analitzat si hi ha objectius quantificables i es determinen les actuacions i els indicadors per fer un seguiment dels resultats. Per valorar si l'instrument fomenta la independència de la subvenció s'han revisat els criteris de retorn de la subvenció establerts a les bases reguladores de les diferents línies d'ajuts en aquesta doble modalitat.

6. L'edició d'un festival de música es refereix a la realització del festival durant un any determinat, de manera que cada cop que es realitza el festival en un any concret es considera una nova "edició".

5.2.1. En quina mesura el disseny dels ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions s'ajusta a la normativa vigent en matèria de subvencions?

Per analitzar aquest aspecte s'han revisat les bases generals reguladores dels procediments per a la concessió d'ajuts en règim de concurrència tramitats per l'ICEC en tots aquells aspectes que són aplicables als ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions i les bases específiques reguladores dels diferents àmbits culturals. De la revisió realitzada es desprenen els resultats següents:

- L'article 180 de la Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre estades en establiments turístics, sobre elements radiotòxics, sobre begudes ensucrades envasades i sobre emissions de diòxid de carboni, va afegir l'apartat 4 a l'article 3 de la Llei 20/2000, del 29 de desembre, de creació de l'ICEC, amb la redacció següent:

L'ICEC pot impulsar línies d'ajuts que tinguin la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions, per al desenvolupament de les empreses culturals, amb les característiques següents:

a) Les aportacions reintegrables s'han de reintegrar en llur totalitat.

b) Sens perjudici de les causes de reintegrament establertes per la normativa de subvencions, les subvencions s'han de reintegrar totalment o parcialment en funció dels rendiments d'explotació o d'altres indicadors d'èxit del projecte, en els termes que determinin les bases reguladores.

L'article 37 de la LGS regula les causes de reintegrament de les subvencions.⁷ Aquestes causes de reintegrament tenen un caràcter heterogeni, tant per si mateixes com pel moment en què es produeixen, però, directament o indirecta, totes elles fan referència a l'incompliment de la finalitat de la subvenció. La modificació de la Llei de l'ICEC en què s'introdueix una causa de reintegrament que no té relació amb l'incompliment de les condicions de concessió o de les finalitats dels ajuts no sembla que s'adeqüi ni que sigui coherent amb la resta de causes de reintegrament previstes en l'article 37.1 de la LGS.

D'altra banda, el fet d'haver introduït una causa de reintegrament aplicable a una única activitat (ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions) d'una entitat concreta (l'ICEC) no acaba d'encaixar amb la configuració de les causes de reintegra-

7. D'acord amb el que estableix la disposició addicional primera de la LGS, aquest article té caràcter de legislació bàsica.

ment establertes en la LGS, que tenen un caràcter homogeni i són aplicables a totes les administracions públiques.

- Les bases reguladores específiques d'aquests ajuts estableixen, respecte al retorn de la subvenció, que a partir del moment en què els ingressos generats cobreixen les despeses del pressupost bonificat, el retorn és el resultat d'aplicar al marge comercial previst per l'empresa el percentatge de participació de l'ICEC en el finançament del projecte segons el pressupost acceptat, més els interessos de demora corresponents. Si escau, el percentatge esmentat s'ha d'ajustar per tal que el retorn global no superi el 100% de l'import concedit.

Això es tradueix en el fet que es minora l'import a retornar per aplicar en la seva integritat els interessos de demora, però de manera que l'import global no superi el 100% de l'import inicialment concedit. Es tracta, però, d'una aplicació desviada de la norma, atès que la determinació de l'import a retornar no pot dependre dels interessos de demora meritats, que és una operació per definició posterior a la determinació de l'import principal.

- D'acord amb l'article 95 del Decret legislatiu 3/2002, del 24 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya, el beneficiari d'una subvenció ha d'acreditar el cost total de l'activitat subvencionada.

Les bases específiques que regeixen la concessió d'ajuts a projectes i plans editorials i a la línia genèrica de projectes culturals en relació amb els projectes editorials i discogràfics estableixen, per a la justificació dels ingressos i de les despeses d'explotació quan els beneficiaris no hagin retornat el 100% de la subvenció, una modalitat excepcional substitutiva de les modalitats de compte justificatiu previstes a les bases que preveu la presentació d'un inventari amb les unitats no venudes, documentació acreditativa de la destrucció de les unitats no venudes (en cas que n'hi hagi) i una declaració responsable emesa pel beneficiari amb el percentatge d'exemplars emprats per a fins promocionals.

L'Ordre ECO/172/2015, del 3 de juny, sobre la forma de justificació de les subvencions, modificada per l'Ordre VEH/79/2020, del 9 de juny, estableix les modalitats de justificació de subvencions i els casos en què se'n pot fer ús. Entre aquestes modalitats hi ha el compte justificatiu sense justificants de despeses, única modalitat a la qual podria assimilar-se a priori la modalitat excepcional prevista per l'ICEC.⁸

D'acord amb el que disposa l'ordre, les bases reguladores de la subvenció poden preveure la justificació a través del compte justificatiu sense aportació dels justificants de

8. Les modalitats previstes són: compte justificatiu amb aportació de justificants de despesa, compte justificatiu sense aportació de justificants de despesa, compte justificatiu amb aportació d'informe d'auditor, acreditació per mòduls i presentació d'estats comptables.

despesa⁹ si concorre alguna de les següents situacions: per raó de l'import unitari de les subvencions, per raó del volum de justificants de despeses en les subvencions que financin les actuacions ordinàries de funcionament de l'entitat beneficiària, o per altres causes que ho aconsellin de forma motivada.

D'altra banda, d'acord amb l'ordre, el compte justificatiu sense aportació de justificants de despesa ha d'incloure una memòria d'actuació o d'activitats i una memòria econòmica que ha d'incloure una relació classificada i detallada d'ingressos i despeses i una comparació entre el pressupost presentat en el moment de la sol·licitud i el liquidat.

La modalitat de justificació excepcional prevista per l'ICEC no s'ajusta a l'ordre de justificació de subvencions perquè no respon a cap de les causes previstes per la modalitat de compte justificatiu sense aportació de justificants de despesa i perquè el seu contingut tampoc no s'ajusta al previst a la normativa per a la forma de justificació esmentada.

- La previsió de les bases reguladores de l'àmbit dels festivals o cicles musicals d'exempcionar el retorn d'una part de la subvenció contradiu l'objectiu de l'instrument que el retorn depengui de l'èxit del projecte.

Les bases reguladores que regeixen la concessió d'ajuts en les modalitats d'aportacions reintegrables i subvencions a festivals o cicles musicals, estableixen que l'empresa beneficiària pot resultar exempta de retornar una part de la subvenció atorgada tenint en compte un conjunt de criteris; 4 d'aquests criteris es recullen en les diferents versions d'aquestes bases específiques aplicables en el període 2018-2022: increment de l'ingrés de taquilla, dels ingressos de patrocini o millora del compte d'explotació del festival o cicle a la seva última edició respecte a la penúltima edició realitzada, i també per la millora o increment del percentatge de fons propis de l'empresa sol·licitant en relació amb el passiu a l'últim balanç tancat respecte al de l'any anterior. En conseqüència, els festivals o cicles musicals amb més èxit i beneficis retornen un percentatge de subvenció inferior a d'altres amb resultats inferiors.

- Els terminis de retorn establerts a les bases de les línies d'ajuts dels àmbits dels productes editorials, videojocs i plans de distribució de llargmetratges cinematogràfics no semblen ajustats al cicle de vida dels projectes, ja que els terminis de retorn són d'entre 30 i 36 mesos i la generació d'ingressos, donada la naturalesa dels projectes, es concentra en els primers mesos des de l'inici.

9. No s'ha de confondre el compte justificatiu sense aportació dels justificants de despesa previst per l'Ordre ECO/172/2015 (modificada per l'Ordre VEH/79/2020, del 9 de juny) amb el compte justificatiu simplificat que disposa la LGS (article 75 del seu Reglament, amb una disposició no bàsica) i que, si bé és cert que no requereix l'aportació de factures i de rebuts, únicament és aplicable a les subvencions amb un import atorgat inferior a 60.000 €. Per contra, la legislació catalana no ha limitat l'aplicació de la modalitat del compte justificatiu sense aportació de justificants de despesa a cap xifra de subvenció atorgada.

- Les bases reguladores de les línies d'ajuts dels diferents àmbits culturals vigents en el període 2018-2022 preveuen que els beneficiaris hagin de constituir en determinats casos una garantia de l'aportació reintegrable. Aquesta garantia es pot executar a petició del beneficiari abans que s'hagi esgotat el termini de retorn, sempre que l'execució comporti la liquidació total de l'aportació reintegrable.

Aquesta previsió de les bases incrementa el volum de tasques de gestió de l'ICEC, donat que el procediment d'execució de la garantia és un procediment administratiu complex que implica tasques addicionals a les pròpies de la gestió de l'ICEC.

- Les bases específiques que han de regir la concessió d'ajuts en les modalitats d'aportacions reintegrables i subvencions en la línia genèrica de projectes culturals preveuen que el procediment de concessió d'aquests ajuts es tramitarà en règim de concurrència no competitiva. La LGS estableix que el procediment ordinari de concessió de subvencions és la concurrència competitiva (la concessió de subvencions s'estableix mitjançant un ordre de prelación de sol·licituds presentades d'acord amb els criteris de valoració fixats en les bases reguladores i en la convocatòria). En la concurrència no competitiva es concedeixen ajuts en atenció a la mera concurrència de la persona o entitat beneficiària, sense que sigui necessària la comparació de sol·licituds ni establir-ne una prelación.

La convocatòria d'ajuts en la línia genèrica de projectes culturals té unes característiques semblants a les convocatòries d'altres àmbits culturals i no reuneix les característiques perquè l'atorgament es faci en règim de concurrència no competitiva.

- Les bases generals de l'ICEC permeten una desviació entre el cost real de l'activitat i el pressupost acceptat de fins a un 20% sense modificar les condicions de retorn, fet que pot implicar diferències rellevants entre el punt mort bonificat previst, que determina l'inici del retorn de la subvenció, i el punt mort bonificat real.
- Les bases reguladores específiques de les diferents línies d'ajuts vigents en l'exercici 2021 van introduir la previsió que per a les convocatòries d'ajuts que es concedissin durant l'any 2021, l'òrgan concedent pogués ampliar el termini per dur a terme la despesa del projecte. Aquesta previsió de les bases específiques es va mantenir en l'exercici 2022 en tots els àmbits a excepció dels ajuts a festivals o cicles musicals. Les bases no exigien que l'ampliació del termini hagués d'estar justificada.
- Les bases de les diferents línies d'ajuts inclouen diverses remissions a les bases generals de l'ICEC i remissions internes a altres apartats de les bases. Aquest fet, juntament amb la multiplicitat d'elements que intervenen en l'atorgament dels ajuts i en la determinació de la quantia o els criteris que determinen la garantia que, si escau, ha de presentar el beneficiari, fa que les bases siguin de difícil comprensió i que la seva aplicació suposi una gestió complexa per a l'ICEC.

5.2.2. El sistema d'aportacions reintegrables s'emmarca en una estratègia predefinida i compta amb objectius quantificables, actuacions i indicadors per monitorar-ne el seguiment i l'avaluació?

El Pla estratègic de subvencions (PES) és l'instrument previst per la Llei general de subvencions per concretar els objectius i els efectes que es pretenen aconseguir amb l'establiment de subvencions, el termini necessari per a la seva consecució, les despeses previstes i les seves fonts de finançament, respectant els objectius d'estabilitat pressupostària.

En el període fiscalitzat hi ha hagut 2 PES del Departament de Cultura: un per al període 2019-2021 i un altre per al 2022-2025.

Entre els objectius estratègics del Departament de Cultura inclosos en el PES hi ha el de consolidar la creació, l'emprenedoria cultural i la cultura digital com a motors de la sostenibilitat de l'ecosistema cultural, millorar les condicions dels creadors i professionals de la cultura i incrementar la producció cultural catalana mitjançant el desenvolupament de la competitivitat de les empreses culturals.

Els PES inclouen les diferents línies d'ajuts en la modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions. Aquestes línies, d'acord amb els PES, responen a la necessitat de contribuir al desenvolupament empresarial del sector cultural, millorar la competitivitat de les empreses culturals mitjançant l'optimització dels recursos públics envers projectes sòlids i viables, incrementar l'autonomia financera de les empreses en relació amb els instruments de suport de l'Administració pública i, en alguns àmbits, fomentar l'ús de la llengua catalana en els projectes culturals.

L'objectiu específic dels ajuts que apareixen en el PES és "mantenir la concessió dels ajuts", és a dir, no s'estableixen objectius operatius que contribueixin a fer front als objectius estratègics derivats de les necessitats.

S'hi estableixen indicadors pressupostaris (import convocat, import concedit i import reconegut), d'activitat (data de convocatòria, nombre de sol·licituds rebudes, nombre de beneficiaris d'ajuts concedits i import mitjà per beneficiari) i de resultat lligats a la utilització de la llengua catalana (percentatge de videojocs en català, percentatge d'expedients que compleixen criteris de català, percentatge de representacions d'espectacles en català, percentatge de llibres distribuïts en català). Aquests indicadors mesuren l'activitat però no serveixen per avaluar si els ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions contribueixen a l'assoliment dels objectius estratègics departamentals i a la satisfacció de les necessitats identificades.

Els PES inclouen com a necessitats el que en realitat són els objectius estratègics dels ajuts i els objectius específics no es poden considerar com a tals; només s'hi inclouen uns objectius genèrics en relació amb els ajuts en forma d'aportacions reintegrables i subvencions

i indicadors de caire pressupostari i d'execució (nombre de convocatòries, de sol·licituds, de beneficiaris), però no hi ha indicadors que permetin mesurar la consecució dels objectius estratègics de contribuir al desenvolupament empresarial del sector cultural, millorar la competitivitat de les empreses culturals mitjançant l'optimització dels recursos públics envers projectes sòlids i viables i incrementar l'autonomia financera de les empreses en relació amb els instruments de suport de l'Administració pública.

Les aportacions reintegrables s'inclouen en el programa pressupostari 441. Creadors i empreses culturals. Dins d'aquest programa, l'ICEC recull l'objectiu de millorar les condicions dels creadors i professionals de la cultura i incrementar la producció cultural catalana mitjançant la competitivitat de les empreses culturals. Entre els indicadors del programa només se n'inclou un referit a aquestes línies d'ajut, que és el percentatge del pressupost de l'ICEC destinat a aportacions reintegrables sobre el total destinat a ajuts. Aquest indicador no té relació amb els objectius de l'ICEC envers aquest instrument.

5.2.3. Aquests ajuts fomenten en les empreses culturals la independència de la subvenció i incentiven una cultura més empresarial?

Per respondre a aquesta pregunta s'han analitzat els 2 aspectes clau del disseny dels ajuts amb relació al retorn de la subvenció: quan es comença a retornar la subvenció i l'import a retornar.

Inici del retorn de la subvenció

Les bases estableixen que el retorn de la subvenció comença quan el projecte assoleix el punt mort bonificat, que es defineix com la situació en què els ingressos generats cobreixen les despeses del pressupost bonificat, que es determina en funció del nombre de les unitats venudes o els ingressos generats per aquesta venda. Com que aquest pressupost es calcula restant el valor de la subvenció del pressupost acceptat, això implica que en el punt mort bonificat el resultat teòric del projecte per a l'empresa és d'equilibri entre despeses i ingressos ja que no ha de retornar cap part de la subvenció. Tanmateix, aquest punt mort bonificat es calcula a partir de la previsió de les despeses del projecte, i el fet que aquest càlcul no es modifiqui si la desviació entre el cost real de l'activitat i el pressupost aprovat és inferior a un 20% pot fer que el punt mort calculat i el punt mort bonificat real puguin diferir considerablement.

El fet que el nivell d'ingressos del punt mort bonificat calculat no correspongui al nivell real pot donar lloc a casos on el retorn de la subvenció s'iniciï abans que el projecte assoleixi l'equilibri entre ingressos (incloent la subvenció no retornada) i despeses, i a casos on s'iniciï quan ja s'ha assolit un nivell d'ingressos que assegura beneficis a l'empresa. Aquesta pos-

sibilitat d'assegurament de beneficis pot crear un incentiu per sobreestimar la previsió de la quantia de les despeses incloses en el pressupost del projecte.

D'altra banda, el punt mort bonificat no es modifica davant de variacions entre el valor estimat i el real dels ingressos del projecte en aquest punt. Si aquesta diferència és rellevant, aquest fet pot generar diferències considerables entre el punt mort bonificat calculat i el punt mort bonificat real, amb les mateixes conseqüències sobre l'inici del retorn de la subvenció que en el cas de les desviacions de la despesa. Aquestes situacions poden ser més freqüents en àmbits on hi ha ingressos rellevants no provinents directament de la venda d'entrades o de productes com poden ser subvencions, patrocinis o ingressos per venda de beguda i aliments, com per exemple els festivals de música.

Import a retornar de la subvenció

Aquest import es calcula de manera diferent segons si s'utilitzen com a referència els ingressos nets (sense IVA, drets d'autor, ni comissions comercials) per la venda d'entrades o productes, o el nombre d'entrades o productes venuts, sempre amb el límit de la quantitat atorgada.

Si la referència és als ingressos nets per venda d'entrades o productes l'import a retornar es calcula aplicant el percentatge de participació de l'ICEC en el finançament del projecte, segons el pressupost acceptat, als ingressos nets per la venda d'entrades o productes que sobrepassin els corresponents al punt mort bonificat.

Si la referència és al nombre d'entrades o productes venuts l'import a retornar es calcula aplicant primer el percentatge de participació de l'ICEC en el finançament del projecte, segons el pressupost acceptat, al marge comercial unitari previst per l'empresa en el punt mort bonificat i, segon, multiplicant el valor resultant del càlcul previ pel nombre d'entrades o productes venuts que sobrepassin els corresponents al punt mort bonificat.

Aquesta manera de calcular l'import a retornar de la subvenció implica que dels ingressos generats pel projecte a partir del punt mort bonificat, un percentatge serveix per anar retornant progressivament la subvenció i el percentatge restant és un benefici net per a l'empresa independentment de si el projecte ha assolit o no el punt mort de l'empresa, és a dir, si es tracta d'un projecte reeixit sense considerar la subvenció. Aquest disseny també implica que projectes d'èxit, amb beneficis sense considerar la subvenció, poden no retornar-la en la seva totalitat, i la part no retornada serà un major benefici.

Adicionalment, en els casos en què l'import a retornar es calcula a partir del nombre d'entrades o productes venuts, el disseny no té en compte que el marge comercial unitari pot variar segons el nombre d'entrades o productes venuts. Per exemple, si els ingressos d'un projecte es veuen minorats per costos fixos no inclosos en el pressupost acceptat del pro-

jecte, com poden ser les despeses de publicitat, el marge comercial unitari de les entrades venudes per sobre de les necessàries per assolir el punt mort bonificat serà més elevat que el marge comercial en el punt mort bonificat, que és el que s'utilitza per establir el retorn per unitat venuda. Això implica que en aquests casos, el disseny actual fa que es necessiti una xifra més elevada d'unitats venudes per retornar el mateix import de subvenció que si es considerés la possible variació del marge comercial esmentada.

Per tant, el disseny establert per calcular l'import a retornar de la subvenció i potencialment el disseny existent per determinar quan es comença a retornar impliquen que la subvenció no funciona únicament com a cobertura de risc de pèrdues, sinó com un assegurament de beneficis en algunes situacions: projectes que tindrien pèrdues sense la subvenció i que pel fet de no retornar-la en la seva totalitat tenen beneficis, i projectes que tindrien beneficis sense la subvenció i que no la retornen en la seva totalitat i per tant obtenen beneficis addicionals. Aquests resultats es posen de manifest en l'anàlisi realitzada per la Sindicatura sobre el resultat de diversos projectes abans i després de considerar la part de subvenció no retornada (vegeu l'apartat 5.3.1.2).

5.3. AQUEST SISTEMA D'AJUTS ESTÀ ACONSEGUINT FINANÇAR PROJECTES SÒLIDS I VIABLES?

Per respondre aquesta pregunta s'ha analitzat el sistema de valoració inicial de les sol·licituds en relació amb la viabilitat dels projectes i el perfil de les empreses beneficiàries, i la capacitat de retorn dels projectes contrastant els resultats d'execució en relació amb la previsió de resultats inicial, i també els sistemes i procediments de gestió de l'ICEC en relació amb aquests ajuts sota la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions.

Per a la realització del treball, la Sindicatura ha utilitzat la informació facilitada per l'ICEC sobre l'estat dels projectes i els imports no retornats a 31 de gener del 2023.

5.3.1. Els ajuts sota la forma d'aportacions reintegrables i subvencions impulsen projectes culturals amb capacitat econòmica i perspectives de mercat?

Per valorar si aquests ajuts impulsen projectes culturals amb capacitat econòmica i amb perspectives de mercat, hem fet una revisió de la valoració dels projectes i n'hem analitzat la viabilitat.

La revisió de la valoració ha inclòs una anàlisi global de les valoracions atorgades als projectes finançats per l'ICEC entre el 2018 i el 2022 i del sistema emprat per l'ICEC per a la valoració dels projectes.

L'anàlisi de la viabilitat ha inclòs la revisió de quin ha estat l'import atorgat i l'import de subvenció no retornada segons l'estat dels projectes a 31 de gener del 2023 considerant les dades per àmbits i una anàlisi dels resultats d'execució dels projectes i de la seva capacitat de retorn, considerant també les previsions d'ingressos i despeses presentades, i també l'efecte en el resultat de la part de subvenció no retornada.

Per a la revisió de la metodologia de la valoració i l'anàlisi de la viabilitat s'ha fet una selecció de projectes entre els atorgats en el període 2018-2022 i liquidats a 31 de gener del 2023.

5.3.1.1. Valoració dels projectes i determinació de la quantia de l'ajut

L'ICEC valora els projectes a partir dels diversos criteris establerts a les bases i determina la quantia de l'ajut (vegeu els diagrames 2 i 3 i l'exemple en l'annex 6.4).

A partir dels fitxers i les fitxes d'anàlisi dels projectes facilitats per l'ICEC s'ha analitzat la valoració atorgada als projectes finançats en el període 2018-2022.

En conjunt, les valoracions dels projectes són bastant homogènies dins de cada àmbit (la desviació estàndard és propera a zero). Les empreses sol·licitants tenen dret a obtenir l'ajut si el projecte obté un mínim de 60 punts en la suma dels 2 criteris definits a les bases per a la valoració dels projectes, excepte en el cas de projectes i plans editorials per als quals el mínim és de 50 punts. En el quadre següent es mostra la valoració mínima, màxima i mitjana, i també la desviació estàndard per als diferents àmbits culturals del període 2018-2022.

En el període 2018-2022 es va concedir un ajut a 3 projectes (2 de l'àmbit de la música i 1 de l'àmbit audiovisual) que presentaven una puntuació inferior a l'establerta a les bases específiques que regeixen els diferents àmbits.

Quadre 12. Valoració mínima, màxima, mitjana i desviació estàndard per àmbits

Àmbit	Nombre de projectes	Mínim	Màxim	Mitjana	Desviació estàndard
Editorial	368	50,00	100,00	68,66	0,07
Arts escèniques	97	60,00	100,00	72,73	0,08
Música	82	47,50	100,00	70,99	0,11
Audiovisual	31	58,60	75,00	66,27	0,04
Videojocs	15	60,00	78,50	65,56	0,06
Arts visuals	4	62,00	76,70	68,18	0,06
Cultura digital	3	75,00	85,53	79,93	0,05

Xifres expressades en punts, excepte la desviació estàndard, en punts percentuals.

Font: Elaboració pròpia.

Metodologia de valoració

Per validar la metodologia de valoració, s'han seleccionat 10 projectes dels diferents àmbits culturals i de beneficiaris diferents. La selecció s'ha realitzat tenint en compte l'import de l'ajut atorgat i el percentatge de la subvenció sobre el total de l'ajut. Per als projectes seleccionats, la Sindicatura ha revisat les actes de les comissions d'avaluació, que es constitueixen per a la valoració de les sol·licituds presentades a les diferents convocatòries i les fitxes d'anàlisi dels projectes que realitza l'ICEC d'acord amb la documentació aportada pels beneficiaris, i també la sol·licitud, la memòria del projecte i altra informació del Tramitador d'ajuts i subvencions (TAIS)¹⁰ aportada pels beneficiaris en el moment inicial.

Les bases reguladores preveuen la presentació d'informació sobre la situació de les empreses beneficiàries en el moment de la sol·licitud, com per exemple la declaració de l'impost sobre societats corresponent als 2 exercicis anteriors al de concessió de l'ajut en el cas de persones jurídiques. En les fitxes d'anàlisi dels projectes, l'ICEC inclou diversos indicadors per avaluar el perfil financer de les empreses que sol·liciten els ajuts i altres dades sobre els ingressos d'explotació, resultat de l'exercici, fons propis i ràtios de liquiditat i endeutament de les empreses beneficiàries.

L'ICEC realitza diverses validacions de les previsions i dels referents aportats per les empreses beneficiàries, que serveixen com a base per a l'atorgament de l'ajut i per a la valoració de la viabilitat del projecte. També es comprova la capacitat de l'empresa de poder fer front al retorn de l'ajut. No hi ha evidència dels elements considerats per l'ICEC en la valoració de les previsions ni es justifiquen els referents de venda utilitzats per a l'anàlisi de les previsions.

En el cas de projectes recurrents es poden utilitzar les dades de realització d'edicions anteriors per avaluar les estimacions presentades pels beneficiaris. En alguns casos es disposa d'informació sectorial o de projectes semblants. Quan no es disposa d'informació de referència, la fiabilitat de les previsions presentades és menor, aspecte que es podria corregir si les empreses presentessin estudis amb anàlisis de sensibilitat que incorporessin possibles escenaris, variables crítiques i informació sobre mercats i demanda.

Viabilitat econòmica del projecte

La viabilitat econòmica del projecte és el criteri més rellevant emprat en la valoració dels projectes (80 punts sobre 100). El 62,5% (375 projectes) dels projectes executats en el període 2018-2022 van rebre 60 punts de 80 en el criteri de viabilitat econòmica.

10. El Tramitador d'ajuts i subvencions (TAIS) és la plataforma de tramitació electrònica de la Generalitat per a la gestió integral del cicle de vida de les subvencions.

Les bases no estableixen quins aspectes es valoraran en relació amb la viabilitat econòmica del projecte. D'altra banda, no hi ha paràmetres establerts per avaluar la viabilitat econòmica i les puntuacions atorgades en la valoració d'aquest criteri no queden justificades en la documentació examinada (actes de les comissions de valoració i fitxes d'anàlisi dels projectes).

Impacte de l'activitat de l'empresa a Catalunya

L'impacte de l'activitat de l'empresa a Catalunya¹¹ és l'altre criteri utilitzat per a la valoració dels projectes (20 punts sobre 100). Per a la valoració d'aquest criteri, s'estableixen 2 sub-criteris: un relacionat amb l'activitat de l'empresa a Catalunya,¹² amb una ponderació de 15 punts, i un altre amb 5 punts que s'atorguen si el sol·licitant ha rebut ajuts per altres conceptes de l'ICEC o de l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural o d'entitats adscrites, vinculades o participades pel Departament de Cultura de la Generalitat, en algun dels 2 anys anteriors al de concessió de l'ajut. El fet d'haver rebut subvencions amb anterioritat no és un indicador que serveixi per valorar l'impacte de l'activitat de l'empresa a Catalunya. A més, la inclusió d'aquest criteri de valoració no sembla adequat per contribuir al foment de projectes amb capacitat econòmica ni per fomentar la independència de la subvenció.

Determinació de l'aportació reintegrable

Per determinar la quantia corresponent a l'aportació reintegrable s'utilitzen dos elements: l'adequació entre els ingressos estimats del projecte i els ingressos de l'empresa (20 punts sobre 100) i la viabilitat econòmica del projecte (80 punts sobre 100). La suma d'aquestes puntuacions en percentatge s'apliquen al pressupost bonificat.

Les bases reguladores de les diferents línies d'aquests ajuts no defineixen el sistema d'atorgament de punts que s'assignen en funció del resultat del quocient entre els ingressos previstos del projecte i la facturació de l'empresa de 2 anys anteriors a l'any de concessió de l'ajut.

Les fitxes d'anàlisi dels projectes recullen una graella que assigna punts en funció del resultat del quocient anterior, de manera que si el projecte representa un percentatge de fins al 50% dels ingressos de l'empresa, s'atorguen 20 punts i s'estableix una escala decreixent fins a zero punts si els ingressos previstos del projecte representen més d'un 150% dels ingressos de l'empresa.

11. Aquest criteri se substitueix per l'interès estratègic de la proposta per a l'àmbit editorial.

12. Per valorar aquest subcriteri es considera si l'empresa ha realitzat tota la seva activitat a Catalunya o la part d'adquisició de béns i serveis a proveïdors catalans.

Determinació de la subvenció

L'import de la subvenció es determina aplicant sobre el pressupost acceptat del projecte el percentatge resultant de multiplicar la puntuació percentual obtinguda en la valoració dels criteris establerts a les bases i un percentatge fixat a les bases i que depèn de l'àmbit i del pressupost acceptat. Aquests criteris són, entre d'altres, la utilització de la llengua catalana, la participació d'empreses catalanes en el projecte, la igualtat de gènere, el suport a diversos col·lectius o les accions per al foment de públic.

La quantia màxima de subvenció per sol·licitud és de 150.000 €.

Límit d'import atorgat

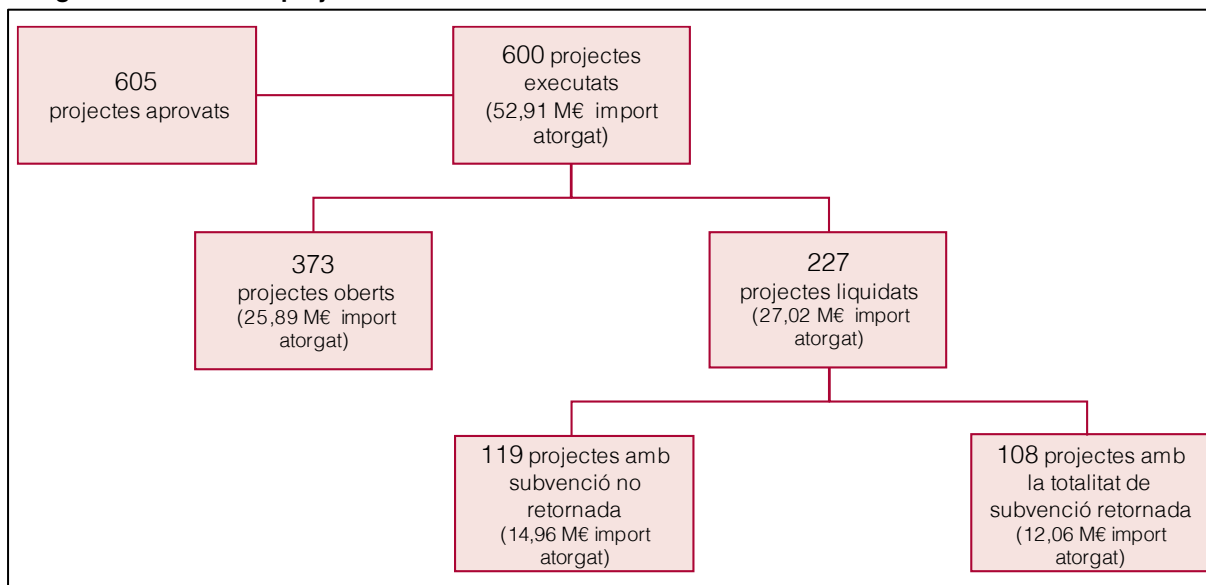
La quantia màxima que un projecte pot obtenir en concepte d'aportació reintegrable i subvenció no pot ser superior al 75% del pressupost acceptat amb el límit de les necessitats financeres del projecte. Quan el càlcul dels imports a atorgar superen aquest límit s'ajusta l'import de l'aportació reintegrable.

5.3.1.2. Viabilitat i resultat dels projectes finançats

Per analitzar la viabilitat i el resultat dels projectes finançats la Sindicatura ha analitzat, a partir del fitxer amb l'estat dels projectes i els imports no retornats a 31 de gener del 2023, la informació per àmbits segons l'estat dels projectes, diferenciant entre els projectes liquidats¹³ i oberts (no liquidats) a la data de l'informe facilitat. En el cas dels projectes liquidats, l'anàlisi s'ha centrat en els projectes amb import de subvenció no retornada.¹⁴ Pel que fa als projectes oberts, s'ha analitzat la durada dels projectes en relació amb els terminis d'explotació i justificació previstos tant a les bases reguladores dels diferents àmbits com en les resolucions de concessió dels ajuts. El diagrama següent mostra el nombre i l'import atorgat dels projectes executats en el període 2018-2022 segons la seva situació a 31 de gener del 2023.

13. Un cop els projectes s'han executat, s'han fet els retorns en els termes establerts a la resolució de concessió i el beneficiari ha presentat la documentació justificativa, els projectes es tanquen definitivament i, si escau, es fan les resolucions de modificació de la subvenció o de reintegrament.

14. La subvenció no retornada és la diferència entre l'import de la subvenció concedida i l'import retornat pel beneficiari en concepte de subvenció, d'acord amb els paràmetres establerts en la resolució de concessió. Aquesta diferència constitueix la subvenció definitiva del projecte.

Diagrama 6. Estat dels projectes executats

Font: Elaboració pròpia.

Dels 600 projectes finançats, a 31 de gener del 2023 se n'havien liquidat 227 i 373 estaven oberts. Del total atorgat de 52,91 M€ (40,24 M€ en concepte d'aportació reintegrable i 12,67 M€ en concepte de subvenció) a 31 de gener del 2023 les empreses beneficiàries havien retornat 34,19 M€ (30,40 M€ en concepte d'aportació reintegrable i 3,79 M€ en concepte de subvenció).¹⁵

En el quadre següent es presenta informació per anys i per àmbits dels projectes tancats a 31 de gener del 2023 en relació amb els projectes executats en el període 2018 a 2022.

15. Aquest import inclou 5,74 M€ retornats en concepte de revocació (5,03 M€ d'aportació reintegrable i 0,71 M€ de subvenció).

Quadre 13. Projectes liquidats per anys i per àmbits

Àmbit	2018			2019			2020		
	Nombre de projectes	Projectes liquidats (%)	Import atorgat liquidat (%)	Nombre de projectes	Projectes liquidats (%)	Import atorgat liquidat (%)	Nombre de projectes	Projectes liquidats (%)	Import atorgat liquidat (%)
Arts escèniques	12	100,00	100,00	18	88,89	96,13	17	76,47	84,20
Arts visuals	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	2	0,00	0,00
Audiovisual	8	100,00	100,00	7	100,00	100,00	5	60,00	63,25
Cultura digital	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	1	100,00	100,00
Digital	4	100,00	100,00	2	0,00	0,00	2	50,00	55,35
Editorial	69	92,75	96,98	76	32,89	33,85	76	7,89	18,54
Música	14	100,00	100,00	18	88,89	95,57	17	76,47	84,94
Total	107	95,33	99,08	121	52,89	72,18	120	30,83	57,64

Àmbit	2021			2022		
	Nombre de projectes	Projectes liquidats (%)	Import atorgat liquidat (%)	Nombre de projectes	Projectes liquidats (%)	Import atorgat liquidat (%)
Arts escèniques	21	38,10	41,41	29	6,90	3,94
Arts visuals	0	0,00	0,00	2	0,00	0,00
Audiovisual	7	14,29	23,59	4	0,00	0,00
Cultura digital	1	100,00	100,00	1	0,00	0,00
Digital	1	0,00	0,00	6	0,00	0,00
Editorial	70	1,43	1,03	77	0,00	0,00
Música	16	68,75	74,09	17	0,00	0,00
Total	116	18,97	41,25	136	1,47	0,74

Font: Elaboració pròpia.

En el quadre següent es presenta la informació per àmbits dels projectes executats entre el 2018 i el 2022 i oberts a 31 de gener del 2023.

Quadre 14. Projectes oberts. Exercicis 2018 a 2022

Àmbits	Nombre de projectes	Import atorgat	Import atorgat aportació reintegrable	Import atorgat subvenció	Import reintegrat total (%)	Import no retornat aportació reintegrable (%)	Import no retornat subvenció %
Editorial	272	9.578.427	6.763.633	2.814.794	48,22	42,72	73,56
Música	28	5.717.323	3.882.698	1.834.625	54,27	30,45	78,05
Arts escèniques	46	3.923.498	2.944.549	978.949	27,79	63,96	97,03
Audiovisual	12	2.777.191	2.613.017	164.174	49,35	48,84	79,31
Videojocs	10	2.395.613	2.078.004	317.609	21,62	76,52	90,55
Arts visuals	4	980.038	825.247	154.791	36,92	56,16	100,00
Cultura digital	1	523.247	454.876	68.371	0,00	100,00	100,00
Total	373	25.895.337	19.562.024	6.333.313	42,72	49,79	80,42

Imports en euros. Font:
Elaboració pròpia.

Els projectes oberts representen un 4,67% del total de projectes atorgats l'any 2018, un 47,11% el 2019, un 69,17% el 2020, un 81,03% el 2021 i un 98,53% el 2022. Els 5 projectes del 2018 que continuaven oberts a 31 de gener del 2023 es van liquidar en aquest any. La seva liquidació es va endarrerir respecte del termini inicialment establert principalment per endarreriments dels projectes que van ser acceptats per l'ICEC. Alguns dels projectes dels anys 2019, 2020 i 2021 estaven pendents de tancament perquè degut a la covid es van ampliar els terminis d'exploació i justificació.

En el quadre següent es presenta la informació del nombre de projectes oberts i de l'import atorgat segons l'any d'atorgament.

Quadre 15. Projectes oberts per anys i per àmbits

Àmbits	2018		2019		2020		2021		2022	
	Nombre de projectes	Import atorgat	Nombre de projectes	Import atorgat	Nombre de projectes	Import atorgat	Nombre de projectes	Import atorgat	Nombre de projectes	Import atorgat
Editorial	5	89.785	51	1.834.845	70	2.578.135	69	2.758.852	77	2.316.810
Música	0	0	2	146.682	4	538.011	5	1.034.684	17	3.997.946
Arts escèniques	0	0	2	48.815	4	203.868	13	1.420.769	27	2.250.046
Audiovisual	0	0	0	0	2	580.836	6	1.229.032	4	967.323
Videojocs	0	0	2	547.381	1	29.189	1	50.437	6	1.768.606
Arts visuals	0	0	0	0	2	465.237	0	0	2	514.801
Cultura digital	0	0	0	0	0	0	0	0	1	523.247
Total	5	89.785	57	2.577.723	83	4.395.276	94	6.493.774	134	12.338.779

Imports en euros.
Font: Elaboració pròpia.

En el quadre següent es presenten les dades per àmbits dels projectes executats de les convocatòries 2018 a 2022 i tancats a 31 de gener del 2023.

Quadre 16. Projectes liquidats per àmbits. Exercicis 2018 a 2022

Àmbits	Nombre de projectes	Projectes amb la totalitat de subvenció retornada (%)	Projectes amb subvenció no retornada en la seva totalitat (%)	Import atorgat	Import atorgat aportació reintegrable (%)	Import atorgat subvenció (%)	Import no retornat de subvenció
Música	54	5,56	94,44	12.087.735	66,96	33,04	3.073.742
Arts escèniques	51	50,98	49,02	4.804.423	79,48	20,52	405.907
Editorial	96	57,29	42,71	4.439.656	76,30	23,70	230.346
Audiovisual	19	100,00	0,00	4.414.037	96,85	3,15	0,00
Vídeojoocs	5	80,00	20,00	844.574	92,00	8,00	9.588
Cultura digital	2	50,00	50,00	424.765	76,78	23,22	69.012
Arts visuals	0	-	-	0	-	-	-
Total	227	47,58	52,42	27.015.190	76,54	23,46	3.788.595

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

Vuit projectes no van retornar tota o una part de l'aportació reintegrable: 7 projectes de l'àmbit editorial, 6 dels quals corresponien a un mateix beneficiari, i 1 projecte de l'àmbit dels vídeojoocs. En tots aquests casos l'ICEC havia fet una revocació per l'import no retornat i havia executat la garantia corresponent. L'import atorgat no retornat en concepte d'aportació reintegrable per aquests 8 projectes va ser de 203.644 € i l'import total pendent d'aportació reintegrable va ser de 95.247 € (46,77% del total).

De l'import total concedit de subvenció, 6,34 M€, se n'havien retornat 2,55 M€, que equivalen a un 40,22% de la subvenció atorgada. Els 119 projectes que no van retornar la totalitat de la subvenció havien rebut 4,67 M€ de subvenció, dels quals no en van retornar 3,79 M€, que equival al 81,11% del total concedit; el 58,82% d'aquests projectes tenia un import no retornat inferior a 25.000 €, el 33,62% d'entre 25.000 € i 100.000 € i el 7,56% superior a 100.000 €.

Els 108 projectes que havien retornat la totalitat de la subvenció havien rebut 1,67 M€ en concepte de subvenció.

En el quadre i en el gràfic següents es presenten les dades més rellevants per àmbits dels projectes executats entre el 2018 i el 2022 i liquidats a 31 de gener del 2023 en funció del retorn de la subvenció.

Quadre 17. Dades dels projectes liquidats per àmbits. Exercicis 2018 a 2022

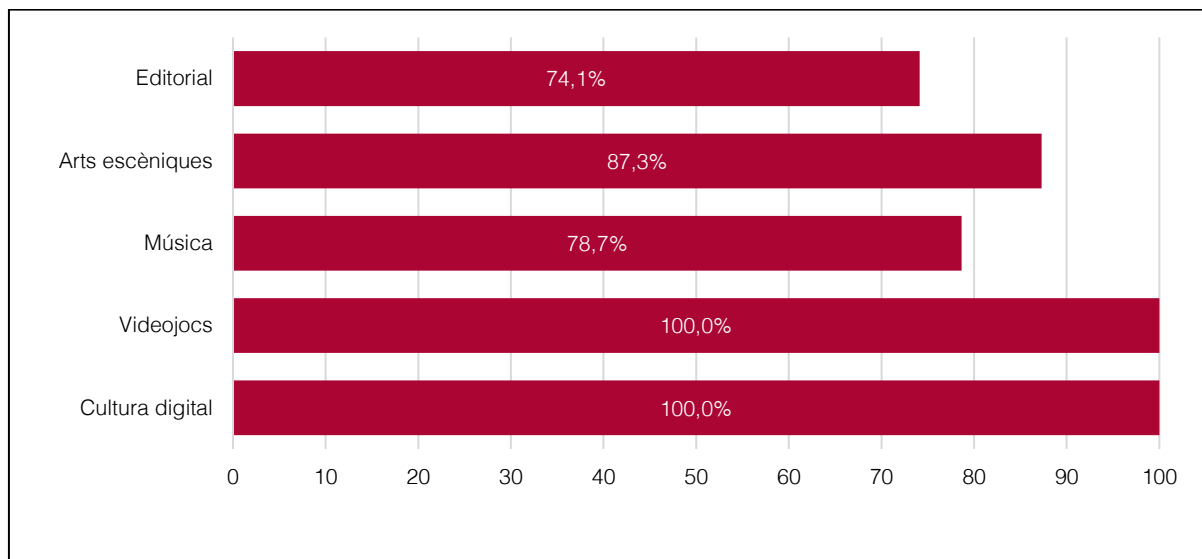
Àmbits	Mitjana de l'import atorgat respecte al pressupost presentat		Mitjana de l'import atorgat (subvenció) respecte al pressupost presentat	
	Amb subvenció retornada totalment	Amb subvenció no retornada	Amb subvenció retornada totalment	Amb subvenció no retornada
Arts escèniques	70,92	68,22	17,12	16,36
Audiovisual	39,17	0,00	2,17	0,00
Cultura digital	35,29*	49,42*	5,57*	14,38*
Videojocs	59,41	57,10*	19,15	3,23*
Editorial	63,17	60,60	18,86	23,76
Música	25,26	26,70	9,76	8,64
Arts visuals	-	-	-	-
Total	59,37	47,55	15,14	15,48

Xifres en percentatges.

Font: Elaboració pròpia.

* Les dades corresponen a 1 projecte.

S'ha analitzat si hi havia diferències entre el percentatge que representa el finançament de l'ICEC sobre el pressupost del projecte entre els projectes que havien retornat la totalitat de la subvenció i els que no ho havien fet, i no s'han trobat diferències significatives.

Gràfic 6. Projectes liquidats amb subvenció no retornada totalment. Mitjana del percentatge de subvenció no retornada respecte a la subvenció atorgada per àmbits

Font: Elaboració pròpia.

Nota: Els projectes liquidats de l'àmbit audiovisual havien retornat la totalitat de l'ajut. No hi havia projectes de l'àmbit de les arts visuals liquidats a 31 de gener del 2023.

Anàlisi de projectes tancats amb subvenció no retornada

Per valorar si els projectes finançats són viables i generen beneficis, s'ha analitzat la documentació justificativa presentada pels beneficiaris i s'han contrastat els resultats d'execució d'una selecció de projectes.

S'ha fet una selecció de projectes entre els ajuts atorgats en el període 2018-2022 que estiguessin liquidats a 31 de gener del 2023 i que no haguessin retornat el 100% de la subvenció. Per fer-la s'han considerat diverses característiques dels projectes: l'import de l'ajut concedit, l'import de la subvenció i el percentatge que representa sobre el total de l'ajut i, per últim, l'import de la subvenció no retornada. Els 41 projectes finalment seleccionats representen un 64,06% de l'import atorgat a projectes amb les característiques establertes inicialment (liquidats i sense retorn del 100% de la subvenció).

Per als projectes seleccionats, la Sindicatura ha calculat el resultat (ingressos menys despeses) abans i després de considerar la part no retornada de subvenció i els ingressos necessaris per cobrir el retorn de l'aportació reintegrable, ha comprovat que l'import retornat de la subvenció era correcte, el percentatge de finançament del projecte per l'ICEC previst i real, la desviació entre el cost inicialment pressupostat i el cost real de l'activitat. No s'han observat diferències significatives en els percentatges de finançament previst i real excepte en alguns casos en què hi va haver una reducció significativa de l'import atorgat i del pressupost previst inicialment a conseqüència de la covid. La desviació entre el cost previst i el cost real va ser inferior al 20% en tots els casos.

Amb l'anàlisi realitzada es corrobora el que s'ha posat en evidència en l'apartat 5.2.3 en relació amb el disseny: que hi ha projectes amb benefici i subvenció no retornada, de manera que aquesta part de la subvenció acaba generant més benefici, i projectes amb pèrdues en els quals la part de la subvenció no retornada actua com a cobertura de risc ajudant a reduir les pèrdues i, en alguns casos, fins i tot donant un resultat final de benefici.

Segons els càlculs efectuats per la Sindicatura en relació amb els 41 projectes seleccionats, si el retorn de la subvenció s'utilitzés com un instrument únicament per a la cobertura de pèrdues, això suposaria un retorn addicional de 435.611 €, que representen un 49,45% de la subvenció no retornada per als projectes en què la subvenció no retornada suposa beneficis.

Música

La Sindicatura ha analitzat 32 projectes. D'acord amb les resolucions de concessió dels ajuts, el criteri de retorn han estat els ingressos nets per la venda d'entrades¹⁶ en 26 casos; en els altres 6 casos, el retorn ha estat per espectador.

16. Els ingressos nets per la venda d'entrades són els ingressos totals descomptant l'IVA, les comissions comercials i els drets d'autor.

En el quadre següent es presenta el detall dels projectes revisats i els resultats més rellevants de l'anàlisi realitzada.

Quadre 18. Música. Resultats dels projectes revisats

Projecte	Resultat del projecte (Ingressos- Despeses)	Resultat després de la subvenció	S'arriba als ingressos nets per la venda d'entrades o al nombre d'espectadors necessaris pel retorn de la totalitat de l'AR?
1	●	●	Sí
2	●	●	Sí
3	●	●	Sí
4	●	●	No
5	●	●	Sí
6	●	●	Sí
7	●	●	Sí
8	●	●	Sí
9	●	●	Sí
10	●	●	Sí
11	●	●	Sí
12	●	●	Sí
13	●	●	No
14	●	●	Sí
15	●	●	Sí
16	●	●	Sí
17	●	●	Sí
18	●	●	Sí
19	●	●	Sí
20	●	○	Sí
21	●	●	Sí
22	●	●	Sí
23	●	●	Sí
24	●	●	Sí
25	●	●	No
26	●	●	No
27	●	●	Sí
28	●	●	No
29	●	●	No
30	●	●	No
31	●	●	No
32	●	●	No

Font: Elaboració pròpia.

Clau:

- Benefici
- Pèrdua
- Resultat igual a zero

Del treball realitzat en relació amb els projectes de l'àmbit musical es fan els comentaris següents:

- Dels 32 projectes, 6 van obtenir beneficis. En els projectes amb beneficis, la subvenció no retornada va actuar produint beneficis addicionals. En 4 casos la subvenció no retornada (entre un 12,50% i 30,00%) correspon a la part exempta de retorn d'acord amb les bases de la convocatòria de festivals de música (vegeu l'apartat 5.2.1).
- Els 26 projectes restants presentaven pèrdues. En aquests casos la subvenció no retornada va actuar en 1 cas com a cobertura de risc de pèrdues deixant el resultat del projecte a zero, en 10 casos no només compensant les pèrdues sinó proporcionant un benefici com a resultat final, i en 15 casos va actuar compensant pèrdues, tot i que el resultat del projecte després de la subvenció va continuar sent negatiu.
- Dels 32 projectes, 9 no van assolir els ingressos nets per venda d'entrades o el nombre d'espectadors necessari per al retorn de la totalitat de l'aportació reintegrable; en aquests casos l'empresa va retornar la totalitat de l'aportació reintegrable però no hi va haver retorn de la part de subvenció d'acord amb el disseny d'aquests ajuts. En tots els casos es tractava de projectes amb pèrdues (fins i tot amb la subvenció no retornada), excepte en 1 cas, per al qual la subvenció no retornada va compensar les pèrdues, i a més, va proporcionar un benefici com a resultat final.
- Els 23 projectes restants van assolir els ingressos nets per la venda d'entrades o nombre d'espectadors necessari per al retorn de la totalitat de l'aportació reintegrable. A banda dels 6 projectes amb beneficis, va retornar subvenció el projecte amb resultat nul després de subvenció, hi va haver 9 projectes que tot i tenir pèrdues van tenir beneficis després de la subvenció i 7 projectes amb pèrdues inclús després de la subvenció. Exceptuant els 6 projectes amb beneficis, en tots els casos excepte en 1, el retorn de la subvenció va ser parcial; el percentatge de retorn va ser d'entre l'1,49% i el 51,80%.
- En 28 projectes s'inclou en la resolució de concessió, dins els criteris que regiran el retorn de l'ajut, que si els ingressos per venda d'entrades no han estat suficients per cobrir el 100% del retorn però al tancament de l'edició del festival hi ha beneficis, es pagarà a l'ICEC un percentatge¹⁷ d'aquest benefici fins a completar com a màxim el 100% de la concessió. Aquesta clàusula es va aplicar en 2 dels projectes revisats.
- El beneficiari d'un ajut atorgat el 2019 va subcontractar a una empresa vinculada amb la forma societària d'agrupació d'interès econòmic les despeses de producció de l'espectacle objecte de l'ajut, excedint el límit màxim del 50% establert per a la subcontractació en les bases generals reguladores dels procediments per a la concessió d'ajuts en règim

17. Equival al percentatge de finançament de l'ICEC sobre el pressupost acceptat del projecte.

de concurrència. Amb posterioritat les bases específiques referents a la distribució i explotació d'espectacles del 2021 van excloure les agrupacions d'interès econòmic com a beneficiàries dels ajuts.

Cultura digital

La Sindicatura ha revisat l'únic projecte concedit entre el 2018 i el 2022 i liquidat a 31 de gener del 2023 d'aquest àmbit, amb una part no retornada (en aquest cas, l'import íntegre de la subvenció). El projecte va tenir pèrdues, tot i que va passar a tenir beneficis amb l'efecte de la subvenció no retornada, com es presenta en el quadre següent. En aquest cas el projecte no va assolir el nombre d'entrades necessari per al retorn de la totalitat de l'aportació reintegrable i no hi va haver retorn de la subvenció.

Quadre 19. Cultura digital. Resultats del projecte revisat

Projecte	Resultat del projecte (Ingressos-Despeses)	Resultat després de la subvenció	S'arriba al nombre d'entrades necessàries pel retorn de la totalitat de l'AR?
1			No

Font: Elaboració pròpia.

Clau:

- Benefici
- Pèrdua

Àmbit editorial

S'han analitzat 3 projectes d'aquest àmbit. En els 3 casos revisats, no hi havia informe d'auditoria perquè no era requerit per les bases i, per tant, l'anàlisi s'ha fet a partir de la justificació aportada pels beneficiaris. En l'àmbit editorial els beneficiaris informen de les unitats inicials, les unitats venudes, les unitats no venudes i les unitats destruïdes. En el cas de les unitats no venudes en alguns casos es demana informe d'auditoria (modalitat excepcional substitutiva del compte justificatiu) però per a les unitats inicials l'ICEC no demana el certificat de l'editor del tiratge.¹⁸

En el quadre següent es presenta el detall dels projectes revisats i els resultats més rellevants de l'anàlisi realitzada.

18. L'article 2 del Reial decret 396/1988, del 25 d'abril, pel qual es desenvolupa l'article 72 de la Llei de propietat intel·lectual sobre control de tirada, estableix que l'editor ha de remetre una certificació relativa al nombre d'exemplars de la tirada.

Quadre 20. Àmbit editorial. Resultats dels projectes revisats

Projecte	Resultat del projecte (Ingressos-Despeses)	Resultat després de la subvenció	S'arriba al nombre de títols venuts necessaris pel retorn de la totalitat de l'AR?
1			Si
2			Si
3			No

Font: Elaboració pròpia.

Clau:

 Benefici

 Pèrdua

Del treball realitzat en relació amb els ajuts a projectes i plans editorials es desprenen els aspectes següents:

- Dels 3 projectes, 2 van presentar pèrdues. La subvenció no retornada en 1 cas va actuar produint beneficis com a resultat final i, en l'altre cas, tot i que va servir per compensar pèrdues, el resultat final del projecte va continuar sent negatiu. L'altre projecte va obtenir beneficis i, amb l'efecte de la subvenció no retornada, va presentar beneficis addicionals com a resultat final.
- En els 2 projectes amb beneficis després de la subvenció, hi va haver retorn parcial de la subvenció. Els percentatges de retorn de la subvenció van ser del 9,51% i del 25,96%. El projecte amb pèrdues (abans i després de subvenció) no va assolir el nombre de títols venuts necessari per al retorn de la totalitat de l'aportació reintegrable; tot i que el beneficiari va retornar l'aportació reintegrable totalment, no hi va haver retorn de subvenció, excepte per la part de subvenció revocada.
- En 1 projecte el beneficiari va optar per la modalitat alternativa de justificació aplicable en cas de no haver retornat el 100%, que no preveu la presentació dels ingressos i despeses d'exploació del projecte. Per calcular el resultat del projecte, la Sindicatura ha considerat el nombre d'unitats venudes i ha aplicat un 45% al preu de venda al públic de cada títol, d'acord amb les bases reguladores per obtenir una estimació dels ingressos del projecte i de les despeses del pressupost acceptat.
- Els beneficiaris han presentat la informació relativa al detall de les despeses del projecte, tant del pressupost acceptat com de les despeses d'exploació, en documents en format Excel sense signar.

Arts escèniques

La Sindicatura ha realitzat una anàlisi de 4 projectes de l'àmbit de les arts escèniques. En 1 cas hi havia informe d'auditoria, i en els casos restants l'anàlisi s'ha realitzat a partir de la justificació presentada pels beneficiaris.

En el quadre següent es presenta el detall dels projectes revisats i els resultats més rellevants.

Quadre 21. Arts escèniques. Resultats dels projectes revisats

Projecte	Resultat del projecte (Ingressos-Despeses)	Resultat després de la subvenció	Es generen els ingressos necessaris pel retorn de la totalitat de l'AR?
1			Sí
2			No
3			No
4*	n.d.	n.d.	No

Font: Elaboració pròpia.

Clau:

 Benefici

 Pèrdua

n.d.: No disponible. No es va poder determinar el resultat del projecte atès que no es disposava d'informació completa dels ingressos i les despeses d'explotació.

Els aspectes destacats que es desprenen del treball realitzat són els següents:

- Pel que fa al resultat dels projectes, 1 d'ells va obtenir beneficis, i amb l'efecte de la subvenció no retornada va presentar beneficis addicionals; i 2 van presentar pèrdues inclús tenint en compte la subvenció no retornada.
- En el projecte que va presentar beneficis, el percentatge de retorn de la subvenció va ser del 58%. La resta de projectes no van generar els ingressos suficients per al retorn de la totalitat de l'aportació reintegrable; tot i que el beneficiari va retornar el total de l'aportació reintegrable, no hi va haver retorn de subvenció.
- En 3 casos, part de la documentació justificativa dels ingressos i les despeses d'explotació no estava signada pel beneficiari.
- En 1 projecte la resolució de concessió establí un import a retornar per espectador durant la temporada, i que en cas d'ampliar l'explotació de l'espectacle el beneficiari ho havia de comunicar puntualment a l'ICEC, que fixaria els retorns aplicables mitjançant una modificació de la resolució. L'espectacle va ampliar l'explotació prevista inicialment, si bé no queda acreditat que es realitzés una modificació de la resolució.
- En 1 cas el beneficiari no va presentar l'informe d'auditor requerit per la justificació.

- En 1 dels projectes hi va haver 2 coproduccions, però no consten els contractes de coproducció que s'havien d'aportar d'acord amb les bases.
- En 1 projecte que no va retornar tota la subvenció, el període d'explotació va ser superior al previst a les bases, però no es van generar retorns addicionals ja que les bases no preveïen la modificació dels terminis de retorn per ajustar-los al període d'explotació.

Videojocs

La Sindicatura ha revisat l'únic projecte concedit entre el 2018 i el 2022 i liquidat a 31 de gener del 2023 d'aquest àmbit, amb una part de subvenció no retornada. Es tracta d'un projecte que va ser revocat per l'ICEC el juliol del 2022, donat que el beneficiari no va complir la condició establerta en relació amb la data màxima de llançament comercial del videojoc.

5.3.2. En quina mesura els sistemes i procediments de gestió de l'ICEC asseguren la idoneïtat dels projectes i empreses que reben les aportacions reintegrables de cara a aconseguir els objectius desitjats?

L'ICEC gestiona els ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions a través del TAIS. L'ICEC inclou en aquesta plataforma tota la informació presentada pels beneficiaris per la sol·licitud dels ajuts, documentació relativa a la valoració i anàlisi dels projectes, i també documentació relativa a la concessió, denegació i revocació dels ajuts i a la justificació i reintegrament dels projectes per les empreses beneficiàries.

El sistema TAIS no permet obtenir informes periòdics de manera directa ni fer un seguiment puntual de la situació dels projectes. L'ICEC utilitza documents en format Excel tant per a l'anàlisi dels projectes com per al seguiment dels retorns dels projectes i anualment elabora un informe amb els imports retornats i pendents de retorn dels projectes finançats, però no fa un seguiment dels resultats dels projectes finançats. Això fa que no es pugui analitzar, per exemple, si els ajuts han facilitat a les empreses assumir un major risc o fer projectes més grans, si els projectes s'haurien pogut fer sense el finançament de l'ICEC, si l'instrument ha permès desenvolupar els sectors culturals o si ha fomentat la independència de la subvenció.

Els paràmetres d'activitat (ingressos nets per venda d'entrades, espectadors, unitats venudes) es basen amb freqüència en dades facilitades per les empreses beneficiàries que no sempre estan avalades per informes d'auditoria o per fonts independents com societats de drets d'autor, associacions d'empreses de teatre, taquillatge de sales, plataformes digitals de videojocs o bases de dades d'audiovisuals com la de l'Institut de la Cinematografia i les Arts Audiovisuals. En els casos en què el contrast amb fonts externes no és possible els paràmetres d'activitat són els que indica el beneficiari.

6. ANNEXOS

6.1. BASES REGULADORES

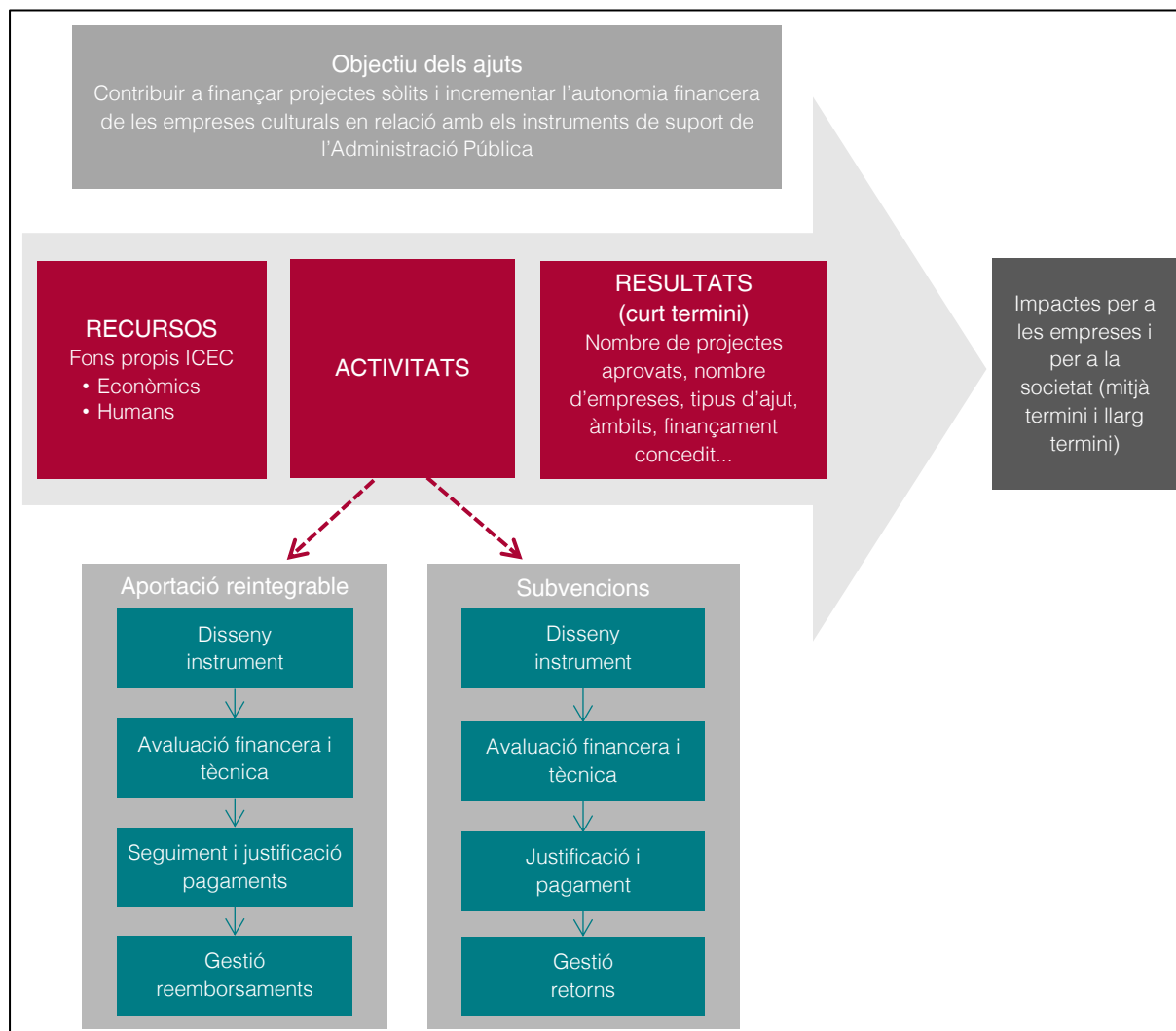
Quadre 22. Bases específiques reguladores dels ajuts en la doble modalitat d'AR i subvencions. 2017-2022

Objecte	2018	2019	2020	2021	2022
Plans de distribució de llargmetratges cinematogràfics	Resolució CLT/435/2015, del 10 de març i modificacions posteriors per Resolució CLT/2847/2015, del 9 de desembre; Resolució CLT/57/2017, del 9 de gener, i Resolució CLT/3052/2018, del 20 de desembre	Resolució CLT/435/2015, del 10 de març i modificacions posteriors per Resolució CLT/2847/2015, del 9 de desembre; Resolució CLT/57/2017, del 9 de gener, i Resolució CLT/3052/2018, del 20 de desembre	Resolució CLT/435/2015, del 10 de març i modificacions posteriors per Resolució CLT/2847/2015, del 9 de desembre; Resolució CLT/57/2017, del 9 de gener; Resolució CLT/3052/2018, del 20 de desembre, i Resolució CLT/544/2020, del 27 de febrer	Resolució CLT/555/2021, del 26 de febrer	Resolució CLT/555/2021, del 26 de febrer i modificacions posteriors per Resolució CLT/1024/2022, del 7 d'abril
Festivals o cicles musicals	Resolució CLT/413/2018, del 7 de març i modificació per Resolució CLT/3053/2018, del 20 de desembre	Resolució CLT/413/2018, del 7 de març i modificació per Resolució CLT/3053/2018, del 20 de desembre	Resolució CLT/413/2018, del 7 de març i modificació per Resolució CLT/3053/2018, del 20 de desembre	Resolució CLT/590/2021, del 2 de març	Resolució CLT/590/2021, del 2 de març i modificacions posteriors per Resolució CLT/231/2022, del 4 de febrer
Projectes i plans editorials	Resolució CLT/333/2015, del 23 de febrer, i modificacions posteriors per Resolució CLT/2846/2015, del 9 de desembre; Resolució CLT/1589/2016, del 22 de juny; Resolució CLT/43/2017, del 10 de gener, i Resolució CLT/2970/2017, del 21 de desembre	Resolució CLT/805/2019, del 28 de març	Resolució CLT/805/2019, del 28 de març	Resolució CLT/191/2021, del 2 de març	Resolució CLT/191/2021, del 2 de març i modificacions posteriors per Resolució CLT/232/2022, del 7 de febrer i Resolució CLT/2097/2022, del 30 de juny

Objecte	2018	2019	2020	2021	2022
Projectes de l'àmbit dels videojocs	Resolució CLT/547/2015, del 17 de març i modificacions posteriors per Resolució CLT/2849/2015, del 9 de desembre i Resolució CLT/127/2017, del 26 de gener	Resolució CLT/547/2015, del 17 de març i modificacions posteriors per Resolució CLT/2849/2015, del 9 de desembre; Resolució CLT/127/2017, del 26 de gener, i Resolució CLT/595/2016, del 8 de març	Resolució CLT/547/2015, del 17 de març i modificacions posteriors per Resolució CLT/2849/2015, del 9 de desembre; Resolució CLT/127/2017, del 26 de gener; Resolució CLT/595/2016, del 8 de març, i Resolució CLT/205/2020, del 31 de gener	Resolució CLT/559/2021, del 26 de febrer	Resolució CLT/559/2021, del 26 de febrer i modificacions posteriors per Resolució CLT/1029/2022, del 7 d'abril
Distribució i explotació d'espectacles	Resolució CLT/336/2015, del 24 de febrer, i modificacions posteriors per Resolució CLT/2845/2015, del 9 de desembre i Resolució CLT/56/2017, del 5 de gener	Resolució CLT/336/2015, del 24 de febrer, i modificacions posteriors per Resolució CLT/2845/2015, del 9 de desembre; Resolució CLT/56/2017, del 5 de gener, i Resolució CLT/3051/2018, del 20 de desembre	Resolució CLT/336/2015, del 24 de febrer, i modificacions posteriors per Resolució CLT/2845/2015, del 9 de desembre; Resolució CLT/56/2017, del 5 de gener, i Resolució CLT/3051/2018, del 20 de desembre	Resolució CLT/589/2021, del 2 de març	Resolució CLT/572/2022, del 2 de març i modificacions posteriors per Resolució CLT/1018/2022, del 7 d'abril
Línia genèrica de projectes culturals	Resolució CLT/539/2015, del 12 de març i modificacions posteriors per Resolució CLT/1192/2015, del 28 de maig; Resolució CLT/2843/2015, del 9 de desembre; Resolució CLT/55/2017, del 5 de gener, i Resolució CLT/358/2018, de l'1 de març	Resolució CLT/11/2019, del 9 de gener	Resolució CLT/11/2019, del 9 de gener	Resolució CLT/185/2021, del 28 de gener	Resolució CLT/185/2021, del 28 de gener i modificacions posteriors per Resolució CLT/236/2022, del 7 de febrer

Font: Elaboració pròpia.

6.2. TEORIA DEL CANVI

Font: Elaboració pròpia.

6.3. GLOSSARI

- **Pressupost d'inversió presentat:** despeses del projecte presentades pel sol·licitant, que són la totalitat de despeses que el sol·licitant estima per executar el projecte.
- **Inversió acceptada:** despeses que es consideren necessàries i justificades per a l'execució del projecte i que l'ICEC està disposat a finançar. Aquestes despeses exclouen normalment una part de les despeses indirectes¹⁹ (per exemple lloguer d'oficines, despe-

19. El percentatge de despeses indirectes que s'admet normalment és com a màxim el 10% del total de la despesa directa.

ses d'administració, etc.) i altres despeses no essencials per a l'execució del projecte o despeses realitzades fora del termini previst.

- **Pressupost acceptat:** inversió acceptada menys finançament aliè rebut (patrocinis, coproduccions, subvencions, etc.).
- **Pressupost bonificat:** pressupost acceptat del projecte menys import concedit per l'ICEC en concepte de subvenció.
- **Finançament ICEC:** percentatge que representa l'import concedit per l'ICEC (aportació reintegrable i subvenció) sobre la inversió acceptada.
- **Marge comercial:** diferència entre el preu de venda d'un producte o servei i el seu cost de producció o adquisició. El marge comercial representa el benefici brut que una empresa obté per cada unitat venuda.
- **Necessitats financeres del projecte:** recursos econòmics que es requereixen per portar a terme un projecte.
- **Punt mort de l'empresa:** nombre d'unitats que fan que el nivell d'ingressos generats per la venda d'aquestes unitats sigui igual al pressupost acceptat.
- **Punt mort bonificat:** nombre d'unitats que fan que el nivell d'ingressos generats per la venda d'aquestes unitats sigui igual al pressupost bonificat.
- **Subvenció no retornada:** diferència entre l'import de la subvenció concedida i l'import retornat pel beneficiari en concepte de subvenció, d'acord amb els paràmetres establerts en la resolució de concessió. Aquesta diferència constitueix la subvenció definitiva del projecte.

6.4. EXEMPLE FICTICI DE VALORACIÓ D'UN PROJECTE I DE DETERMINACIÓ DE L'AJUT CONCEDIT

Pressupost d'inversió presentat	150.000
Despeses no acceptades	10.000
Inversió acceptada	140.000
Finançament aliè	25.000
Pressupost acceptat	115.000
Valoració del projecte (sobre 100 punts)	
Viabilitat econòmica (màx. 80 punts)	60
Impacte de l'activitat (màx. 20 punts)	10
Total	70
Valoració per determinar quantia subvenció	
Interès cultural (màx. 25 punts)	10
Utilització llengua catalana (màx. 30 punts)	20
Autoria catalana (màx. 10 punts)	10
Polítiques de preus (màx. 10 punts)	6
Projectes liderats per dones (màx. 5 punts)	3
Impacte econòmic en el territori (màx. 5 punts)	2
Percentatge majoritari de la producció per empresa domicili a Catalunya (màx. 15 punts)	15
Total	66
Determinació de la subvenció	
A. Pressupost acceptat	115.000
B: Percentatge punts valoració per quantia subvenció	66
C: Percentatge que assenyali la convocatòria en funció import del pressupost acceptat i l'àmbit	40
Import subvenció (A×B×C)	30.360
Pressupost bonificat: pressupost acceptat-subvenció	84.640
Valoració adequació nivell ingressos empresa <i>versus</i> ingressos projecte (màx. 20 punts)	5

Determinació de la AR	
A: pressupost bonificat	84.640
B: Percentatge punts viabilitat econòmica	60
C: Percentatge adequació del nivell d'ingressos	5
Import AR (A×(B+C))	55.016
Import dels ajuts	
AR	55.016
Subvenció	30.360
Total ajuts	85.376
Percentatge s/ pressupost acceptat	74,2
Percentatge subvenció s/ pressupost acceptat	26,4

Font: Elaboració pròpia.

6.5. DETALL DE LES DADES RELLEVANTS DELS ÀMBITS PER ANYS

Quadre 23. Dades de l'àmbit de la música per anys

Exercici	Nombre de projectes	Pressupost presentat	Pressupost mínim	Pressupost màxim	Import atorgat	Import atorgat reintegrable	Import atorgat subvenció	Import mínim atorgat	Import màxim atorgat
2018	14	18.792.209	33.300	4.954.375	2.929.108	1.980.284	948.824	13.725	466.376
2019	18	19.540.540	19.701	4.594.139	3.311.439	2.255.633	1.055.806	12.249	487.385
2020	17	22.132.068	25.000	4.389.515	3.572.446	2.383.690	1.188.756	16.587	602.463
2021	16	16.092.802	33.300	3.025.911	3.994.119	2.608.383	1.385.736	16.800	491.691
2022	17	19.435.590	22.832	4.994.499	3.997.946	2.748.314	1.249.632	13.622	482.000
Total	82	95.993.209	19.701	4.994.499	17.805.058	11.976.304	5.828.754	12.249	602.463

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

Quadre 24. Dades de l'àmbit editorial per anys

Exercici	Nombre de projectes	Pressupost presentat	Pressupost mínim	Pressupost màxim	Import atorgat	Import atorgat reintegrable	Import atorgat subvenció	Import mínim atorgat	Import màxim atorgat
2018	69	5.483.076	3.341	1.210.126	2.975.053	2.284.298	690.755	1.415	325.213
2019	76	4.886.373	3.696	424.482	2.773.870	1.913.042	860.828	1.592	196.881
2020	76	4.887.902	5.560	329.377	3.164.755	2.249.602	915.153	4.170	245.273
2021	70	4.188.756	4.950	258.093	2.787.595	2.029.085	758.510	3.713	193.569
2022	77	3.480.647	5.200	164.756	2.316.810	1.674.984	641.826	3.468	123.567
Total	368	22.926.754	3.341	1.210.126	14.018.083	10.151.011	3.867.072	1.415	325.213

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

Quadre 25. Dades de l'àmbit de les arts escèniques per anys

Exercici	Nombre de projectes	Pressupost presentat	Pressupost mínim	Pressupost màxim	Import atorgat	Import atorgat reintegrable	Import atorgat subvenció	Import mínim atorgat	Import màxim atorgat
2018	12	2.168.700	3.943	667.636	1.410.162	1.198.998	211.164	2.669	400.581
2019	18	1.847.658	7.000	620.547	1.260.566	1.035.525	225.041	5.250	399.709
2020	17	1.837.055	4.341	274.489	1.290.131	906.403	383.728	3.256	205.867
2021	21	5.432.130	10.950	1.152.539	2.424.817	1.951.228	473.589	6.846	451.005
2022	29	4.535.923	5.471	1.834.806	2.342.245	1.670.950	671.295	4.103	500.000
Total	97	15.821.466	3.943	1.834.806	8.727.921	6.763.104	1.964.817	2.669	500.000

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

Quadre 26. Dades de l'àmbit audiovisual per anys

Exercici	Nombre de projectes	Pressupost presentat	Pressupost mínim	Pressupost màxim	Import atorgat	Import atorgat reintegrable	Import atorgat subvenció	Import mínim atorgat	Import màxim atorgat
2018	8	5.108.342	104.000	1.953.697	1.663.807	1.615.717	48.090	40.000	612.005
2019	7	4.172.426	65.800	2.023.750	1.371.272	1.323.314	47.958	25.000	489.106
2020	5	3.128.205	72.786	1.003.000	1.580.440	1.521.859	58.581	25.212	500.000
2021	7	3.517.274	80.279	975.000	1.608.386	1.524.489	83.897	21.837	500.000
2022	4	2.158.800	353.000	984.000	967.323	902.607	64.716	153.000	299.975
Total	31	18.085.047	65.800	2.023.750	7.191.228	6.887.986	303.242	21.837	612.005

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

Quadre 27. Dades de l'àmbit dels videojocs per anys

Exercici	Nombre de projectes	Pressupost presentat	Pressupost mínim	Pressupost màxim	Import atorgat	Import atorgat aportació reintegrable	Import atorgat subvenció	Import mínim atorgat	Import màxim atorgat
2018	4	2.095.687	49.900	1.698.926	808.384	751.984	56.400	31.649	573.449
2019	2	2.738.609	89.999	2.648.610	547.381	506.949	40.432	31.351	516.030
2020	2	92.140	42.480	49.660	65.379	44.954	20.425	29.189	36.190
2021	1	69.500	69.500	69.500	50.437	36.844	13.593	50.437	50.437
2022	6	4.300.330	148.584	1.377.356	1.768.606	1.514.274	254.332	87.063	554.212
Total	15	9.296.266	42.480	2.648.610	3.240.187	2.855.005	385.182	29.189	573.449

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

Quadre 28. Dades de l'àmbit de les arts visuals per anys

Exercici	Nombre de projectes	Pressupost presentat	Pressupost mínim	Pressupost màxim	Import atorgat	Import atorgat aportació reintegrable	Import atorgat subvenció	Import mínim atorgat	Import màxim atorgat
2020	2	827.580	408.000	419.580	465.237	378.702	86.535	183.000	282.237
2022	2	751.500	49.500	702.000	514.801	446.545	68.256	37.125	477.676
Total	4	1.579.080	49.500	702.000	980.038	825.247	154.791	37.125	477.676

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

Nota: En els anys 2018, 2019 i 2021 no es van atorgar ajuts en aquest àmbit.

Quadre 29. Dades de l'àmbit de cultura digital per anys

Exercici	Nombre de projectes	Pressupost presentat	Pressupost mínim	Pressupost màxim	Import atorgat	Import atorgat aportació reintegrable	Import atorgat subvenció	Import mínim atorgat	Import màxim atorgat
2020	1	480.050	480.050	480.050	237.257	168.245	69.012	237.257	237.257
2021	1	531.307	531.307	531.307	187.508	157.909	29.599	187.508	187.508
2022	1	847.897	847.897	847.897	523.247	454.876	68.371	523.247	523.247
Total	3	1.859.254	480.050	847.897	948.012	781.030	166.982	187.508	523.247

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

Nota: En els anys 2018 i 2019 no es van atorgar ajuts en aquest àmbit.

7. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

A l'efecte del que preveu la normativa vigent, el projecte d'informe va ser tramès el 22 de novembre del 2024 a l'Institut Català de les Empreses Culturals.

7.1. AL·LEGACIONS REBUDES

L'escrit d'al·legacions presentat per l'Institut Català de les Empreses Culturals a la Sindicatura de Comptes, amb registre d'entrada número E/6501, signat electrònicament el 9 de desembre del 2024, es reproduïx a continuació.

RESPOSTA DE L'INSTITUT CATALÀ DE LES EMPRESES CULTURALS (ICEC) EN RELACIÓ AL PROJECTE D'INFORME 18/2023-D RELATIU ALS AJUTS A PROJECTES CULTURALS EN LES MODALITATS D'APORTACIONS REINTEGRABLES I SUBVENCIONS DELS EXERCICIS 2018-2022

Mitjançant l'escrit present es dona resposta al projecte d'informe 18/2023-D relatiu als ajuts a projectes culturals en les modalitats d'aportacions reintegrables i subvencions dels exercicis 2018-2022.

Exposició prèvia a les al·legacions:

Les aportacions reintegrables (ARs) van néixer l'any 2001 per al finançament de projectes culturals que tinguin una voluntat clara de rendibilitat i d'inserció en el mercat de béns i serveis culturals, amb una proposta econòmicament viable.

D'acord amb el resum executiu del projecte d'informe de la Sindicatura, l'objectiu principal de la fiscalització és concloure si els ajuts a projectes culturals en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions són un instrument eficient i eficaç per assolir els objectius de contribuir a finançar projectes sòlids i viables i per incrementar l'autonomia financera de les empreses culturals en relació amb els instruments de suport de l'Administració Pública, per això considerem necessari plantejar unes consideracions prèvies com a resposta al plantejament general del projecte d'informe.

Cal considerar, en primer lloc, si el període analitzat en la proposta d'informe és suficientment ampli per poder donar resposta a l'objectiu fixat per la Sindicatura. Els exercicis analitzats són del 2018 al 2022 i inclouen uns anys en que l'activitat cultural es va veure molt afectada per la crisi sanitària del 2019-2020 deguda al Covid-19. Amb una mirada més àmplia, agafant des de que es va consolidar l'estructura bàsica i funcionament actual de les aportacions reintegrables l'any 2009, s'observa l'evolució positiva de l'eina en quant a usuaris i també respecte als imports concedits, passant d'una concessió total d'1.814.692 € el 2009 a 12.430.978 € el 2022.

Any	Nombre Total d'expedients
2009	35
2010	36
2011	41
2012	55
2013	97
2014	127
2015	114
2016	137
2017	140
2018	107
2019	121
2020	120
2021	116
2022	136
TOTAL	1382

En segon lloc cal situar les aportacions reintegrables com a eina de política cultural complementària a les subvencions a fons perdut: ambdues són eines de foment de l'activitat cultural, però en les aportacions reintegrables s'intenta discernir aquells projectes que tenen possibilitat de ser sostenibles econòmicament i per tant poden no necessitar parcial o totalment la subvenció. L'univers de projectes als quals es dirigeix és, doncs, aquells que poden generar beneficis, i tot i que no disposem de dades fiables en aquest sentit, sabem que és una part reduïda de tota l'activitat cultural. De cara a les empreses culturals, que en la majoria d'ocasions poden triar entre sol·licitar una subvenció a fons perdut o una reintegrable, tenen l'avantatge amb l'aportació reintegrable que obtenen un major finançament i és a priori, però el desavantatge que la subvenció no és a fons perdut sinó retornable. Aquelles empreses que entenen la major capacitat de generar projectes culturals que els ofereixen les reintegrables i s'adeqüen als requisits de transparència i compartició de riscos amb l'ICEC solen tenir recurrència en l'ús de l'eina.

Per situar doncs l'eficiència de les aportacions reintegrables, cal tenir clar que el 40% de l'import de subvenció recuperat que menciona la Sindicatura a la proposta d'informe, no hagués estat recuperat si l'eina emprada hagués estat exclusivament la subvenció a fons perdut.

Al·legacions al projecte d'informe de la Sindicatura de Comptes:**AL·LEGACIÓ 1***Punt 3. CONCLUSIONS*

Els ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions atreuen un nombre reduït d'empreses, algunes de les quals accedeixen a l'instrument de manera recurrent. El disseny dels ajuts fa que el no retorn de la subvenció actui no només com una cobertura de pèrdues sinó com un assegurament de beneficis. Aquests 2 fets, d'una banda, limiten la capacitat de l'instrument per incrementar l'autonomia financera de les empreses culturals i, de l'altra, redueixen l'import retornat de les subvencions, que en el període fiscalitzat va ser del 40% de l'import atorgat. Pel que fa a la solidesa i viabilitat dels projectes, el nombre de projectes que tenen èxit (els que retornen tota la subvenció) és de gairebé la meitat dels casos i gairebé el 37% dels projectes de la selecció examinada no havien generat suficients ingressos per retornar l'aportació reintegrable. Tot això fa que hi hagi marges de millora en l'eficàcia i l'eficiència d'aquest instrument

Resposta:

El càlcul de la subvenció en les ARs està legitimat i justificat en funció de l'aplicació dels criteris de valoració que s'especifiquen en cada línia d'ajut (bases específiques) a cada projecte, igual que en la majoria de les línies de subvenció de l'ICEC (de concurrència competitiva). Sovint aquests criteris posen en valor aspectes dels projectes que poden suposar un restricció o limitació del potencial mercat al qual s'adrecen, per exemple l'ús del català restringeix el públic potencial. Les ARs, a diferència de les subvencions, pretenen detectar i incidir en aquells projectes amb la capacitat d'assolir l'equilibri econòmic comptant amb la subvenció, i a partir d'un nivell de vendes superior començar a retornar-la. A partir del moment que s'assoleix el punt d'equilibri o punt mort bonificat (comptant amb la subvenció), els ingressos nets addicionals es reparteixen entre els finançadors del projecte, l'empresa i l'ICEC (retorn de subvenció). És cert doncs que el sistema de càlcul dels retorns permet en un tram que coexisteixin beneficis de l'empresa i una part de subvenció no retornada. Es va optar per aquest disseny perquè si es retornés el 100% dels ingressos nets a l'empresa els resultaria indiferent, des d'un punt de vista econòmic, assolir un nivell de vendes superior, és a dir, seria totalment desincentivador per a l'empresa de cara al resultat econòmic del projecte.

En tot cas, és clar que no es tracta d'un "assegurament de beneficis": es tracta de reduir la subvenció obtinguda de forma gradual en la mesura que entren en "zona" de beneficis per vendes. Cal recordar que aquesta subvenció no es veuria reduïda si l'empresa optés per una línia de subvenció tradicional, és a dir, el 40% de la subvenció "recuperada" quedaria com a subvenció.

L'èxit dels projectes no es pot mesurar pel retorn del 100%, tal com es suggereix a la proposta d'informe, sinó que un projecte té èxit si entra en el tram de retorn de subvenció (supera el punt mort bonificat). El que s'analitza, tal com s'especifica en les bases específiques, és si el projecte pot assolir l'equilibri econòmic tenint en compte

que té una subvenció, més gran o petita en funció dels criteris culturals, lingüístics, de gènere, etc. (criteris de valoració de la subvenció). És a dir, partint de les mateixes dades analitzades, el 63% dels projectes són casos d'èxit. És evident que mitjançant la hipòtesi o fórmula proposada a la proposta d'informe hi hauria un teòric més retorn de subvenció, però no que milloraria l'eficiència, ja que les empreses no tindrien incentiu per assolir el punt mort real.

En cap cas es pot considerar que les aportacions reintegrables limitin l'autonomia financera de les empreses culturals, ja que per a les empreses suposen un major grau de finançament dels projectes, una menor dependència en el compte d'explotació respecte a les subvencions i un requeriment de previsió i transparència en el resultat que incentiven una gestió més autònoma i eficient del projectes culturals.

AL·LEGACIÓ 2

Punt 3.1. EN RELACIÓ AMB L'IMPORT DESTINAT A AQUEST INSTRUMENT I LES CARACTERÍSTIQUES DELS PROJECTES FINANÇATS

[...]

El nombre d'empreses beneficiàries és molt reduït en relació amb el nombre total d'empreses culturals de Catalunya. Hi ha una elevada concentració i recurrència dels beneficiaris

[...]

El nombre d'empreses beneficiàries és reduït en relació amb el nombre d'empreses culturals de Catalunya (131 beneficiaris en el període 2018-2022 envers quasi 15.000 empreses)

Resposta:

En el període 2018-2022 van sol·licitar aquest tipus d'ajuts 764 projectes i els van rebre 600 projectes (vegeu l'apartat 5.1.1). Per a poder determinar que aquest nombre d'empreses beneficiàries és reduït caldria determinar el nombre d'empreses que generen beneficis amb els projectes culturals (informació que no disposem) i veure el percentatge de les que ho assoleixen mitjançant l'ús de les aportacions reintegrables. En tot cas, cal tenir en compte que la dada mencionada de 15.000 empreses inclou autònoms, d'acord amb l'IDESCAT una tercera part són persones físiques i la gran majoria no tenen assalariats al seu càrrec, per tant estem parlant d'intèrprets, artistes individuals, etc. i per tant no és l'univers objectiu de les ARs. Si prenem en consideració els beneficiaris de l'ICEC (sens incloure autònoms, associacions, fundacions, ajuntaments i AIEs, per no ser possibles beneficiaris de les ARs), la taula següent (font: servei d'Estudis de l'ICEC) ens mostra una aproximació molt més ajustada:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
TOTAL						
ICEC	525	547	572	638	769	848
ARs	65	63	63	59	64	66

Respecte el fet assenyalat de l'elevada recurrència en l'ús de les ARs per part dels beneficiaris, demostra que tot i tractar-se d'una eina més complexa que les subvencions, aquelles empreses que han emprat l'eina tenen tendència a repetir-ne l'ús en posteriors ocasions, valorant-ne la capacitat de finançament dels projectes per davant del fet que en un percentatge important (63%) hagin de tornar subvenció en major o menor grau, fet que valorem positivament.

AL·LEGACIÓ 3

Punt 3.2. EN RELACIÓ AMB SI EL DISSENY DELS AJUTS EN LA DOBLE MODALITAT D'APORTACIONS REINTEGRABLES I SUBVENCIONS S'AJUSTA A LA NORMATIVA VIGENT, S'EMMARCA EN UNA ESTRATÈGIA PREDEFINIDA I FOMENTA LA INDEPENDÈNCIA DE LA SUBVENCIÓ, INCENTIVANT UNA CULTURA MÉS EMPRESARIAL

Els ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions no s'ajusten totalment a la normativa vigent en matèria de subvencions. Aquest ajuts no tenen definits, ni en els plans estratègics de subvencions ni en els programes pressupostaris corresponents, uns objectius específics i només inclouen indicadors de caire pressupostari o d'execució.

El disseny dels ajuts conté elements que fan que l'instrument pugui no incentivar una cultura més empresarial i fomentar la independència de la subvenció. El principal element és un sistema de càlcul del retorn que genera que la subvenció no només actuï com a cobertura de pèrdues sinó com un assegurament de beneficis.

Resposta:

Pel que fa a l'ajust a la normativa, veure la resposta a l'al·legació 4. Pel que fa a la no definició en els plans estratègics comunicar que en el proper Pla Estratègic de Subvencions l'ICEC realitzarà una revisió dels indicadors. Així mateix, compartirà amb el Departament l'observació pel que fa a les memòries pressupostàries i així es pugui incorporar en aquest sentit.

Pel que fa a l'afirmació sobre que el disseny de l'ajut actua com un assegurament de beneficis, veure la resposta a l'al·legació 1.

AL·LEGACIÓ 4

[...]

Aquesta conclusió es basa en les conclusions parcials següents:

La modificació de la Llei de l'ICEC introduïda per la Llei 5/2017 va donar l'habilitació legal per al retorn de les subvencions atorgades en el marc dels ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions. No obstant això, la causa de reintegrament derivada de l'èxit del projecte finançat no té relació amb les causes de reintegrament establertes en la Llei general de subvencions, sempre relacionades amb

l'incompliment de les condicions de concessió o amb les finalitats dels ajuts (vegeu l'apartat 5.2.1).

Resposta:

Aquesta interpretació no es correspon amb la que es fa des de l'ICEC, el Departament de Cultura i la seva Assessoria Jurídica, ja que en tots els informes jurídics de les bases reguladores dels ajuts reintegrables es diu el següent:

“b) Sens perjudici de les causes de reintegrament establertes per la normativa de subvencions, les subvencions s'han de reintegrar totalment o parcialment en funció dels rendiments d'explotació o d'altres indicadors d'èxit del projecte, en els termes que determinin les bases reguladores.

Per tant, la causa de revocació de la subvenció per rendiments d'explotació consta en una llei, tal com exigia la Sindicatura de Comptes en un informe de fiscalització de les subvencions de l'ICEC. L'apartat 4 va ser afegir a l'article 3 mitjançant la Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic.”

AL·LEGACIÓ 5

L'ICEC ha establert una modalitat de justificació que no s'ajusta a l'Ordre reguladora de les modalitats de justificació (vegeu l'apartat 5.2.1).

Resposta:

Es pot comprovar en les bases específiques de cada línia d'aportació reintegrable que es fixa la Justificació d'acord amb l'ordre reguladora de les modalitats de justificació:

“14.1.1 El compte justificatiu amb aportació de justificants de despesa que preveu la base general 16.2.a) si el projecte es pot justificar amb un màxim de 25 factures o altres documents de valor probatori equivalent. En cas contrari, s'ha de presentar la documentació justificativa següent:

a) En el cas que el projecte tingui un ajut igual o inferior a 60.000,00 euros, la modalitat de justificació és el compte justificatiu sense aportació de justificants de despesa, que preveu la base general 16.2.b). En tot cas, l'Institut Català de les Empreses Culturals ha de comprovar l'aplicació correcta de l'ajut, sol·licitant a cada beneficiari determinats justificants de despesa mitjançant la tècnica del mostreig combinat, que han de permetre obtenir evidència raonable sobre l'adequada aplicació de l'ajut i s'han de seleccionar prèvia divisió dels justificants en grups, tenint en compte el seu import, tipus de despesa o altres característiques similars. Els justificants seleccionats han de representar com a mínim el 25% del cost total de l'activitat. L'Institut pot exigir la totalitat dels justificants de despesa si es plantegen dubtes sobre el cost de l'activitat.

b) En el cas de projectes amb un ajut superior a 60.000,00 euros, la modalitat de justificació és el compte justificatiu amb l'aportació d'un informe d'auditor que preveu la base general 16.3.”

L'Ordre estableix per al compte justificatiu sense aportació de justificants de despesa que els òrgans gestors han de comprovar la documentació acreditativa de les despeses realitzades d'acord amb un pla anual d'actuacions de verificació que haurà d'aprovar l'òrgan titular del departament o entitat. En aquest sentit ho fa l'ICEC cada any en compliment de la normativa.

AL·LEGACIÓ 6

L'aplicació del procediment de concurrència no competitiva per a la concessió dels ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions en la línia genèrica de projectes culturals no s'ajusta a la normativa tenint en compte les característiques d'aquests ajuts (vegeu l'apartat 5.2.1)

Resposta:

Tenint en compte les característiques de les aportacions reintegrables a projectes culturals, no és possible tramitar-los en règim de concurrència competitiva, atès la convocatòria corresponent s'obre, a diferència de la resta de línies d'aportacions reintegrables, a més d'un àmbit, concretament als àmbits de les arts escèniques, de les arts visuals i del món editorial, discogràfic i musical. Això implica que, donada la naturalesa heterogènia i marcadament diferenciada dins les pròpies bases específiques de les diferents tipologies dels projectes, aquests no puguin competir entre ells i ser valorats per una comissió perquè les seves característiques, requisits i vides comercials els fan d'impossible competició. Això no és obstacle per al fet que cada projecte és valorat per una comissió, però competeix contra ell mateix. Així ho ha entès sempre l'Assessoria Jurídica del departament de Cultura que sempre ha informat favorablement aquest procediment de concurrència aplicat.

AL·LEGACIÓ 7

Els plans estratègics de subvencions i els programes pressupostaris només inclouen uns objectius genèrics en relació amb els ajuts en forma d'aportacions reintegrables i subvencions i indicadors de caire pressupostari o d'execució (nombre de convocatòries, de sol·licituds, de beneficiaris), però no hi ha indicadors que permetin mesurar la consecució dels objectius estratègics de contribuir al desenvolupament empresarial del sector cultural, millorar la competitivitat de les empreses culturals mitjançant l'optimització dels recursos públics envers projectes sòlids i viables i incrementar l'autonomia financera de les empreses en relació amb els instruments de suport de l'Administració pública (vegeu l'apartat 5.2.2).

Resposta:

En el proper Pla Estratègic de Subvencions l'ICEC realitzarà una revisió dels indicadors. Així mateix, compartirà amb el Departament l'observació pel que fa a les memòries pressupostàries així es pugui incorporar en aquest sentit.

AL·LEGACIÓ 8

Els festivals i cicles musicals estan exempts de retornar una part de la subvenció, independentment de l'èxit del projecte, i això fa que festivals o cicles musicals amb més èxit i beneficis retornin un percentatge de subvenció inferior que altres amb resultats inferiors (vegeu l'apartat 5.2.1).

Resposta:

Els festivals i cicles musicals tenen una consideració diferent en el càlcul de l'import a retornar en tant que una part de la subvenció concedida pot ser objecte de no retorn. Això és degut a l'especificitat d'aquesta tipologia de projectes culturals, en tant que són projectes que tenen una recurrència i evolució, ja que el mateix cicle o festival es repeteix anualment amb noves edicions del mateix. L'objectiu de l'ICEC és que aquests cicles o festivals evolucionin favorablement cap a una sostenibilitat econòmica, i és per això que s'avalua l'evolució favorable de la gestió prenent en consideració quatre variables: l'increment de l'ingrés de taquilla, dels ingressos de patrocini, la millora del compte d'explotació del festival o cicle a la seva última edició respecte a la penúltima edició realitzada, i també per la millora o increment del percentatge de fons propis de l'empresa sol·licitant en relació amb el passiu a l'últim balanç tancat respecte al de l'any anterior. Per tal d'obtenir el dret a no retorn d'una part del 50% de la subvenció (l'altre 50% està enterament subjecte a retorn), s'ha d'obtenir una evolució favorable en una d'aquestes variables. La part de subvenció no subjecte a retorn es calcula mitjançant la mateixa metodologia que es fa servir per calcular la subvenció en la línia de subvencions per a projectes de música en viu, a partir dels criteris de valoració aplicats als caixets previstos d'acord a la programació de l'edició per la qual es sol·licita l'aportació reintegrable. D'aquesta manera es persegueix l'objectiu que les empreses no surtin perjudicades si tenen un bon resultat econòmic en l'actual edició, però això sempre que tinguin una evolució positiva en la gestió del cicle o festival.

AL·LEGACIÓ 9

[...]

El punt mort bonificat es calcula a partir de les previsions de les despeses del projecte, i el fet que aquest càlcul no es modifiqui si la desviació entre el cost real de l'activitat i el pressupost aprovat és inferior a un 20% pot fer que el punt mort bonificat calculat i el punt mort bonificat real puguin diferir considerablement i donar lloc a casos on el retorn de la subvenció s'iniciï abans que el projecte assoleixi l'equilibri entre ingressos (incloent la subvenció no retornada) i despeses, i a casos on s'iniciï quan ja s'ha assolit un nivell d'ingressos que assegura beneficis a l'empresa (vegeu l'apartat 5.2.3).

Resposta:

El fet descrit es pot donar, ja que no hi ha un recàlcul del punt mort bonificat un cop es disposa del pressupost executat, però tenint en compte que les aportacions reintegrables actuen necessàriament a priori, és a dir, abans de l'execució del projecte, s'ha de contemplar una possible desviació en l'execució respecte al pressupost presentat. El

fet de no corregir el càlcul del retorn a posteriori es deu a l'enorme feina afegida de gestió per a l'ICEC que suposaria, amb resultats poc significatius en termes generals. El 20% de desviació acceptat és una pràctica comuna a la majoria de línies d'ajut de l'ICEC, contemplada en bases generals d'acord amb una visió de cost-benefici. A aquests efectes i en termes d'eficiència de la gestió de l'eina, cal tenir en compte el que diu la pròpia Sindicatura a la proposta d'informe:

Per als projectes seleccionats, la Sindicatura ha calculat el resultat (ingressos menys despeses) abans i després de considerar la part no retornada de subvenció i els ingressos necessaris per cobrir el retorn de l'aportació reintegrable, ha comprovat que l'import retornat de la subvenció era correcte, el percentatge de finançament del projecte per l'ICEC previst i real, la desviació entre el cost inicialment pressupostat i el cost real de l'activitat. No s'han observat diferències significatives en els percentatges de finançament previst i real excepte en alguns casos en què hi va haver una reducció significativa de l'import atorgat i del pressupost previst inicialment a conseqüència de la covid.

AL·LEGACIÓ 10

Punt 3.3. EN RELACIÓ AMB SI EL SISTEMA D'AJUTS EN LA DOBLE MODALITAT D'APORTACIONS REINTEGRABLES I SUBVENCIONS ESTÀ ACONSEGUINT FINANÇAR PROJECTES SÒLIDS I VIABLES

Si es considera que el retorn complet de la subvenció és un indicador de l'èxit del projecte, el sistema d'ajuts finança projectes reeixits en aproximadament la meitat de les ocasions. Tot i això, en l'àmbit de la música aquesta ràtio d'èxit només és d'1 de cada 18 projectes finançats, i aquest és l'àmbit que suposa més del 80% de la quantitat de subvenció total no retornada, 3,79 M€. Si el disseny del sistema d'ajuts no permetés que existissin projectes amb beneficis per a l'empresa i a la vegada subvenció no retornada, la taxa d'èxit segons l'indicador esmentat augmentaria, especialment en l'àmbit de la música. Addicionalment, això suposaria un augment de la subvenció retornada i, per tant, milloraria l'eficiència.

Resposta:

Respost en l'al·legació 1.

AL·LEGACIÓ 11

No hi ha evidència documental que justifiqui les valoracions realitzades i que permeti determinar si els paràmetres utilitzats en la valoració dels projectes són adequats (vegeu l'apartat 5.3.1.1).

Resposta:

Les valoracions realitzades es basen en una part totalment objectiva i una part subjectiva:

1. Càlcul objectiu: per a tots els projectes es calcula quin és el nivell de vendes (en import i en unitats sempre que és possible) necessari per a cobrir tant el punt mort bonificat - tenint en compte la subvenció - com el punt mort de l'empresa - sense la subvenció -. Aquest càlcul es realitza en funció dels costos fixes, variables, preus de venda i marges previstos.

2. Un cop obtingut aquest càlcul, es compara aquest nivell de vendes necessari amb els referents disponibles: ja siguin els retorns d'ARs de projectes anteriors de la mateixa empresa, dades de projectes similars en el mateix sector dels últims 15 anys, dades de mercat disponibles o referents de vendes d'altres productes que aporten les mateixes empreses sol·licitants. Això, més els condicionants i/o arguments específics de cada cas, serveixen per atorgar una puntuació de 0 a 80 de la viabilitat del projecte, és a dir, la capacitat d'assolir el PMB.

Aquests arguments i la comparativa queden reflectits en la fitxa d'anàlisi de cada projecte. L'estimació de la viabilitat d'un projecte no es pot obtenir de forma totalment objectiva, sinó no hi hauria risc real.

AL·LEGACIÓ 12

Punt 4. RECOMANACIONS

[...]

1. El Departament de Cultura i l'ICEC haurien de revisar els plans estratègics de subvencions en relació amb els ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions per incloure objectius específics i operatius que serveixin per a l'assoliment dels objectius estratègics. Cal que s'estableixin indicadors específics, mesurables, assolibles, rellevants i situats en el temps que permetin valorar la consecució dels objectius estratègics i cal que s'indiquin valors de referència i valors objectius o fites.

Resposta:

Respost en l'al·legació 1.

2. L'ICEC hauria de revisar el disseny d'aquests ajuts perquè la part no retornada de subvenció actui només com a cobertura en cas de pèrdua i no com un assegurament de beneficis.

Resposta:

Respost en l'al·legació 1.

3. Seria convenient que l'ICEC implementés un sistema específic d'anàlisi i valoració dels projectes que estableixi paràmetres i criteris explícits que s'apliquin de manera homogènia a tots els projectes.

Resposta:

Respost en l'al·legació 11.

4. Caldria implementar un sistema de seguiment i una base de dades de seguiment dels projectes que inclogués informació de l'execució dels projectes per poder conèixer si s'està complint l'objectiu de finançar projectes sòlids i viables i permetre l'avaluació dels impactes.

Resposta:

El seguiment dels projectes es fa en diferents moments al llarg de la vida de l'AR: periòdicament mitjançant l'obtenció dels informes de vendes i al final, ja acabada l'explotació del mateix, mitjançant l'informe final i la justificació i tancament de l'expedient. Més enllà del volum de feina de gestió que suposaria, no seria lògic o coherent introduir canvis durant l'explotació del projecte, ja que les regles de la relació ja han estat prefixades a la concessió de l'AR. L'únic benefici podria ser intentar anticipar el resultat en termes de la subvenció final o detectar possibles casos de morositat futura, però el nivell de morositat acumulat (1,67 % de morositat en els expedients concedits en el període 2009 – 2022) desaconsella implementar aquest tipus de seguiment tenint en compte el cost-benefici esperat.

5. Caldria que l'ICEC fes una anàlisi de les causes que poden estar motivant que aquests ajuts arribin a un nombre reduït d'empreses, i si escau, emprendre les mesures necessàries per potenciar-ne l'ús.

Resposta:

Respost a l'al·legació 2 i en l'Exposició prèvia a les al·legacions.

6. Caldria que l'ICEC fes una anàlisi conjunta d'aquest instrument amb altres instruments equivalents com la línia de préstecs de l'ICF garantits o finançats pel Departament de Cultura i amb altres línies de subvencions per garantir la coherència i complementarietat.

Resposta:

La línia de préstecs de l'ICF és totalment diferent que l'eina de les aportacions reintegrables donat que és de naturalesa exclusivament creditícia i per tant no comparable, en estar desvinculada dels resultats de l'explotació dels projectes. La comparativa i complementarietat de les ARs amb les línies de subvenció a fons perdut ja ha estat explicada anteriorment en aquest informe d'al·legacions.

7. Seria convenient que l'ICEC fes una revisió de les bases per simplificar-les i així facilitar la seva gestió i evitar que la seva complexitat pugui actuar com una barrera d'accés de possibles beneficiaris.

Resposta:

Actualment l'ICEC es troba en una fase de revisió de les Aportacions Reintegrables, així mateix, el Departament de Cultura té com objectiu un anàlisi general de tots els ajuts per proposar millores en termes de simplificació administrativa.

AL·LEGACIÓ 13

5. RESULTATS DE LA FISCALITZACIÓ

Punt 5.2.1 En quina mesura el disseny dels ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions s'ajusta a la normativa vigent en matèria de subvencions?

[...]

L'article 37 de la LGS regula les causes de reintegrament de les subvencions. Aquestes causes de reintegrament tenen un caràcter heterogeni, tant per si mateixes com pel moment en què es produeixen, però, directament o indirecta, totes elles fan referència a l'incompliment de la finalitat de la subvenció. La modificació de la Llei de l'ICEC en què s'introdueix una causa de reintegrament que no té relació amb l'incompliment de les condicions de concessió o de les finalitats dels ajuts no sembla que s'adeqüi ni que sigui coherent amb la resta de causes de reintegrament previstes en l'article 37.1 de la LGS.

Resposta:

Això és una interpretació de la norma, com ja es va es va al·legar per part de l'ICEC respecte del projecte d'informe de l'anterior informe de la Sindicatura relatiu a les aportacions reintegrables, perquè l'article 37.1 estableix el següent:

Causes de reintegrament

1. També és procedent el reintegrament de les quantitats percebudes i l'exigència de l'interès de demora corresponent des del moment del pagament de la subvenció fins a la data en què s'acordi la procedència del reintegrament, o la data en què el deutor ingressi el reintegrament si és anterior a aquesta, en els casos següents:

[...]

i) En els altres casos previstos en la normativa reguladora de la subvenció.

En cap moment es diu que aquests altres casos la causa de reintegrament hagin d'estar relacionats amb un incompliment del subvencionat.

AL·LEGACIÓ 14

D'altra banda, el fet d'haver introduït una causa de reintegrament aplicable a una única activitat (ajuts en la doble modalitat d'aportacions reintegrables i subvencions) d'una

entitat concreta (l'ICEC) no acaba d'encaixar amb la configuració de les causes de reintegrament establertes en la LGS, que tenen un caràcter homogeni i són aplicables a totes les administracions públiques.

Resposta:

Va ser la pròpia Sindicatura la que va recomanar que s'introduís a una llei aquesta causa específica de reintegrament de subvencions, atès no hi havia problema per poder exigir el reintegrament de la modalitat d'aportació reintegrable, en tractar-se d'un préstec, i per tant d'obligat retorn a l'administració atorgant del mateix. És per això que només hem hagut d'afegir a una norma amb rang de llei (la llei de creació de l'ICEC) la causa de reintegrament de les subvencions atorgades en les convocatòries d'ARs.

AL·LEGACIÓ 15

[...]

D'acord amb l'article 95 del Decret legislatiu 3/2002, del 24 de desembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya, el beneficiari d'una subvenció ha d'acreditar el cost total de l'activitat subvencionada.

Les bases específiques que regeixen la concessió d'ajuts a projectes i plans editorials i a la línia genèrica de projectes culturals en relació amb els projectes editorials i discogràfics estableixen, per a la justificació dels ingressos i de les despeses d'exploració quan els beneficiaris no hagin retornat el 100% de la subvenció, una modalitat excepcional substitutiva de les modalitats de compte justificatiu previstes a les bases que preveu la presentació d'un inventari amb les unitats no venudes, documentació acreditativa de la destrucció de les unitats no venudes (en cas que n'hi hagi) i una declaració responsable emesa pel beneficiari amb el percentatge d'exemplars emprats per a fins promocionals.

[...]

La modalitat de justificació excepcional prevista per l'ICEC no s'ajusta a l'ordre de justificació de subvencions perquè no respon a cap de les causes previstes per la modalitat de compte justificatiu sense aportació de justificants de despesa i perquè el seu contingut tampoc no s'ajusta al previst a la normativa per a la forma de justificació esmentada.

Resposta:

En tots els casos el beneficiari acredita el cost total de l'activitat subvencionada. No hi ha cap modalitat excepcional substitutiva prevista en bases sinó que es fa referència a una documentació que acrediti, dins de la modalitat corresponent (modalitat que s'ajusta a l'Ordre d'Economia de justificació de subvencions) les unitats finalment no venudes d'acord als criteris de retorn establerts. No es tracta doncs d'una modalitat de justificació de la subvenció perquè el cost de l'activitat ja ha estat acreditat.

AL·LEGACIÓ 16

[...]

Els terminis de retorn establerts a les bases de les línies d'ajuts dels àmbits dels productes editorials, videojocs i plans de distribució de llargmetratges cinematogràfics no semblen ajustats al cicle de vida dels projectes, ja que els terminis de retorn són d'entre 30 i 36 mesos i la generació d'ingressos, donada la naturalesa dels projectes, es concentra en els primers mesos des de l'inici.

Resposta:

En cadascuna de les línies d'aportacions reintegrables mencionades conviuen projectes que tenen corbes d'explotació clarament diferenciades i moltes vegades difícils de preveure. En l'àmbit editorial és cert que una majoria de projectes realitzen la part més important de les seves vendes després del llançament, però també hi ha força projectes que no depenen del llançament i tenen una corba de vendes molt més estable i continuada en el temps. El mateix succeeix, encara que en menor mesura, en l'àmbit dels videojocs. Per contra, en l'àmbit de la distribució audiovisual de llargmetratges cinematogràfics, tot i que l'explotació en sales de cinema sí que es produeix en un període curt de temps, els ingressos per la venda a les televisions sovint s'endarrereixen i convé mantenir el període d'explotació contemplat.

AL·LEGACIÓ 17

Les bases reguladores de les línies d'ajuts dels diferents àmbits culturals vigents en el període 2018-2022 preveuen que els beneficiaris hagin de constituir en determinats casos una garantia de l'aportació reintegrable. Aquesta garantia es pot executar a petició del beneficiari abans que s'hagi esgotat el termini de retorn, sempre que l'execució comporti la liquidació total de l'aportació reintegrable.

Aquesta previsió de les bases incrementa el volum de tasques de gestió de l'ICEC, donat que el procediment d'execució de la garantia és un procediment administratiu complex que implica tasques addicionals a les pròpies de la gestió de l'ICEC. D'altra banda, aquesta previsió fa que la garantia no serveixi per a la seva finalitat, que és la de cobrir els reintegraments derivats dels incompliments del beneficiari.

Resposta:

La garantia serveix per fer front a les obligacions de retorn quan les vendes del projecte no han generat suficient com per retornar la part d'aportació reintegrable i l'empresa hauria de fer front a la seva obligació de retorn amb altres ingressos (no del projecte). Un cop l'empresa entra en el tram de retorn de subvenció el propi projecte genera els recursos per a poder fer front als retorns. La garantia té doncs una finalitat econòmica que va més enllà de la de cobrir els reintegraments derivats dels incompliments del beneficiari.

El director
Edgar Garcia i Casellas

7.2. TRACTAMENT DE LES AL·LEGACIONS

Les al·legacions formulades han estat analitzades i valorades per la Sindicatura de Comptes. La informació i explicacions aportades en les al·legacions no afegixen informació addicional a la que es va disposar durant l'execució del treball i no fan modificar les conclusions de l'informe.

APROVACIÓ DE L'INFORME

Certifico que a Barcelona, el 17 de desembre del 2024, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, presidit pel síndic major, Miquel Salazar Canalda, amb l'assistència dels síndics Anna Tarrach Colls, Manel Rodríguez Tió, Llum Rodríguez Rodríguez, Maria Àngels Cabasés Piqué, Ferran Roquer i Padrosa i Josep Viñas i Xifra, i de la secretària general de la Sindicatura, Marta Junquera Bernal, actuant com a ponent la síndica Anna Tarrach Colls, amb deliberació prèvia s'acorda aprovar l'informe de fiscalització 29/2024, relatiu als ajuts a projectes culturals en les modalitats d'aportacions reintegrables i subvencions, exercicis 2018-2022.

I, perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquesta certificació, amb el vistiplau del síndic major.

La secretària general

Vist i plau,

El síndic major

the fact that the *de novo* synthesis of cholesterol is inhibited by the presence of dietary cholesterol.

There is a strong correlation between the amount of cholesterol in the diet and the amount of cholesterol in the blood.

The amount of cholesterol in the blood is also affected by the amount of physical activity.

Physical activity is known to increase the amount of cholesterol in the blood.

The amount of cholesterol in the blood is also affected by the amount of stress.

Stress is known to increase the amount of cholesterol in the blood.

The amount of cholesterol in the blood is also affected by the amount of sleep.

Insufficient sleep is known to increase the amount of cholesterol in the blood.

The amount of cholesterol in the blood is also affected by the amount of alcohol consumption.

Excessive alcohol consumption is known to increase the amount of cholesterol in the blood.

The amount of cholesterol in the blood is also affected by the amount of smoking.

Smoking is known to increase the amount of cholesterol in the blood.

The amount of cholesterol in the blood is also affected by the amount of caffeine consumption.

Excessive caffeine consumption is known to increase the amount of cholesterol in the blood.

The amount of cholesterol in the blood is also affected by the amount of sugar consumption.

Excessive sugar consumption is known to increase the amount of cholesterol in the blood.

The amount of cholesterol in the blood is also affected by the amount of fat consumption.

Excessive fat consumption is known to increase the amount of cholesterol in the blood.

The amount of cholesterol in the blood is also affected by the amount of protein consumption.

Excessive protein consumption is known to increase the amount of cholesterol in the blood.

The amount of cholesterol in the blood is also affected by the amount of fiber consumption.

Insufficient fiber consumption is known to increase the amount of cholesterol in the blood.

The amount of cholesterol in the blood is also affected by the amount of vitamin consumption.

Insufficient vitamin consumption is known to increase the amount of cholesterol in the blood.